

IRKA
A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXIII. évfolyam, 2016/4. szám

Főszerkesztő: Espán Margareta, Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Kulini Agnes, Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán
Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Kulini Agnes, Espán Margareta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó,
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz.: 1240 Peldányszám: 5500.
Megjelent a

BETHLEN GÁBOR
Alap
támogatásával.

Levelezési cím: c/o KMP SZ, 90202 Beregszász, Olga Kobilyanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMP SZ TERJESZTÉSÉBEN

ІРКА
Дитячий журнал Закарпатського уторськового педагогічного товариства.
XXIII рік видання, 2016/4

Головний редактор: Ешпан Маргарита, Редактор: Габовда Єва
Графіка: Куліні Агнеш, Верстка: Фабіан Золтан
Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Куліні Агнеш, Ешпан Маргарита
Регістраційне свідоцтво: 3Т N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович,
88000 Ужгород, вул. Ошпенка, 35, +380505236178
Зам.: 1240 Тираж: 5500.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегове, вул. Ольга Кобильянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським уторсько-педагогічним товариством

2016
4
Irka

Kedves *Irka*-olvasó és *Irka*-barát!

Ezután a lapszám után új arculattal jelentkezik az *Irka*. A következő évtől Veres Ágota festőművész rajzai köszönnek majd rátok az ismert oldalakról. A lap grafikusaként együtt töltött 9 év alatt nagyon sokat köszönhetek neked, *Irka*, és nektek, IRKÁSOK. Engedjétek meg, hogy folyóirathoz hűen egy verssel búcsúzzak. Ehhez Nemes Nagy Ágnes *A lámpa* című versét – egyik gyerekkori kedvencemet – választottam. A Kaláka együttes zenés könyvéből ismertem meg a verset, amelynek a borítóján „az én szívemben boldogak a tárgyak” furcsa sor szerepelt. Sokat gondolkodtam gyerekkoromban azon, hogy lehet egy tárgy boldog, hiszen az csak úgy van: a polcon, a dobozban, apu táskájában, anyu szekrényében vagy a nővérem fiókjában. Megvan

a helye, ahol tudom, hogy megtalálom, és amikor szükségem van rá, előveszem; de ahhoz, hogy egy tárgy boldog legyen, ahhoz kell valaki, aki játszik vele, használja, olvassa és szereti. Számomra ilyen az *Irka*, ami az életem során boldoggá tett mint kezdő olvasót, majd mint kis rajzos gyereket, és boldoggá tette a felnőtt rajzos kedvű Ágit is. Sokat köszönhetek mindkét Marika néninek, Pynykó és Jankovics Marika néninek, akik a csokorba szedett versekkel, a különböző rovatokkal és a hozzájuk készített rajzokkal lapról lapra és évről évre megajándékoztak minden olvasót, valamint szeretném megköszönni a KMPSZ munkatársainak és a szerkesztőség tagjainak a közös 23 évet. Az én szívemben nagyon boldog tárgy lett az *Irka*.

Kulin Ágnes, az *Irka* olvasója 1993 óta,
az *Irka* illusztrátora 2007-2016 között.

Nemes Nagy Ágnes

A LÁMPA

A szobában van a lámpa,
hogy ragyog, hogy ragyog!
Mert a lámpák boldogok,
mintha mindig mondanák:
villogok, villogok!
Rokonaim odakint a
csillagok.

Kedves Olvasóink!

December elsején egy új évszak és vele együtt egy sor ünnep és jeles nap is kezdetét vette.

A karácsonyra való előkészületi időt **adventnek** nevezzük. Ennek kezdete mindig az András-naphoz, vagyis november 30-hoz legközelebb eső vasárnap. Advent idején nem tartanak hangos, táncos mulatságokat.

December 6-án **Szent Miklós püspökre**, a halászkok, vízimolnárok, vízi utak, diákok és gyerekek védőszentjére emlékszünk. A XIII. századtól ezen a napon egy Miklós püspököt alakító személy és kísérete kelt útra, s a kisgyermekes házakba betérve vizsgáztatták, imádkoztatták a kicsiket, végül tudásuk és viselkedésük szerint jutalmazták vagy büntették őket.

Weinrauch Katalin

Ma este karácsony

Dunyhatestű kemencék,
nagy pocakú kályhák
csillagszemű házakban
magukat kihúzzák.

A hasukban láng lobog,
árnyéktáncot ropva,
tűzzománcsal rózsákat
pingálnak arcokra.

A járdán arrébb szöknek
rácok, repedések,
elsimulva illendően
várják az ünnepet.

Szürke bársonytakarót
terít le az alkony:
puha úton lépkedve
jöjjön ma karácsony.

Hópelyhek, csillagosak,
csendben pillinkéznek,
megülnek az ereszen,
házakba benéznek.

Ha felébred a vad szél,
vele mennek táncba,
s hócsillagtól lesz ékes
kerti fenyők ága.

December 13-a **Luca napja**. Kétféle Luca ismeretes: a jóságos és a boszorkány. A hagyomány szerint Luca-napon tilos szőni, fonni, mosni, mert Luca büntet érte. Aki pl. mos, annak annyi jószága pusztul el a következő évben, amennyi ruhadarabot kimos. Semmit nem szabad kiadni a házból, mert azzal együtt a szerencsét is kiadná az ember.

A **karácsony** Jézus Krisztus születésének ünnepe. December 24-én, **szentestén** szigorú böjtöt tartottak régen: húsos, zsíros ételeket nem fogyasztottak. A szentestei vacsorából nem hiányozhatott az asztalról a méz, az alma, a fokhagyma és a dió. Utóbbinak például egészségvarázsló és jósló erőt tulajdonítottak: ha a dió belseje szép és egészséges, a családtagok jó egészségnek örvendenek a következő évben, ha viszont rossz, az valamelyik családtag betegségét jelenti.

Az év első napján, **újévkor** ma is szokás egymás köszöntése, jókívánságok tolmácsolása.

Január 6-án, **vízkereszt** ünnepén Krisztus megkeresztelkedésére emlékezünk.

Január 22-e **Szent Vince**, a bor védőszentjének napja. A népi időjóslás szerint: „Ha megcsordul Vince, tele lesz a pince!” (ha a levágott szőlővessző levét enged, bő termés várható).

Vízkeresztkor kezdődik a **farsangi időszak**, a vídámság, a jókedv, a mulatságok ideje. A maskarába bújt emberek zajkeltéssel próbálják elűzni a telet.

Donászy Magda

Télapóka, öreg bácsi

Télapóka, öreg bácsi,
hóhegyeken éldegél.
Hóból van a palotája,
kilenc tornya égig ér.
Miklós-napkor minden évben
teletömi puttyonyát,
mézes-mázos ajándékkal
szánkázik az úton át.

Nyulász Péter

Hó-hahó

Lábam alatt ropog a hó,
fehér minden földön, égen,
ez az, ami nekem való,
erre vártam egész évben.

Legjobb most a hópelyheket
bekapni a levegőben,
nyelvem hegyén olvadjon el,
attól leszek jó erőben!

Jó a jégen korcsolyázni,
szánkót húzni fel a hegyre,
vagy az utcán hógolyózni,
hőemberek jönnek szembe.

Aztán, ha már jéggé fagytam,
kezem-lábam megdermedve,
uzsnyi haza, vár a paplan,
nem vagyok én jegesmedve!

Juhász Magda

A hóember-király

Kertünkben a hóember olyan büszkén áll,
mintha csak ő lenne a kalapos király!

A kezében seprűnyél, fején a kalap,
de egyszer csak vidáman rásütött a nap!

Sírdogál a hóember, cseppre csepp szalad,
odalett a királyság néhány perc alatt.

A TIZENKÉT HÓNAP

Görög népmese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy öreganyó, aki gyógynövényeket gyűjtött az erdőben. Egy nap egy barlangra talált, óvatosan, vigyázva bedugta a fejét, s uramfia, ugyancsak elcsodálkozott. Tizenkét egyforma suhancot látott ott egy padkán ülni egymás mellett, szép sorjában. Voltak köztük lányok és fiúk, az egyik fehérben volt, a másik zöldben, a harmadik aransárgában: ők voltak a tizenkét hónap. Meg is kérdezték az öreganyót:

– Mondd csak meg nekünk, hogy melyik hónapot tartod a legszebbnek?

Az öreganyó végignézett rajtuk, és ezt válaszolta:

– Mind a tizenkét hónap igen szép. Januárban hullik a hó, februárban esik az eső, márciusban bimbóznak a rügyek, és így tovább. Mindegyik hónap egyformán gyönyörű.

Akkor a tizenkét suhanc felállt, és így szóltak az öregasszonyhoz:

– Gyere csak közelebb, kedves öreganyó! Add csak ide nekünk a kosaradat és a kendődet!

Telerakták a kosarát színültig arannyal és ezüsttel. Az öregasszony megköszönte a jószágukat és elindult hazafelé.

Ennek az öreganyónak a szomszédságában egy igen gonosz vénasszony élt, aki folyton ott sündörgött a házuk táján. Alighogy hazaérkezett az öreganyó, máris bekopogott hozzá. Meglátta a kosárban a kincseket, és ravaszul faggatni kezdte:

– Ejnye, mondd csak, hogy jutottál, lelkecském, ehhez a sok pénzhez?

Az öreganyó jóságos volt, és elmondta a szomszédasszonyának, honnan kapta a pénzt. Az meg-

tüstént elindult, hogy megkeresse azt a csodás barlangot, ahol a tizenkét hónap lakott. A hátára egy akkora puttonyt kötött, hogy üresen is alig bírta cipelni. Meg is találta a barlangot, és odabent a tizenkét suhancot, egymás mellett a padkán ülve, szép sorjában. Megkérdezték őt is, hogy mi járta van erre, és arról is faggatták, melyik hónapot találja a legszebbnek. A vénasszony zsémbeskedve felelt a kérdésükre:

– Egyik sem ér fabatkát se! Rossz valamennyi hónap! Vagy túl hideg van, vagy túl meleg, olykor esik, meg a szél fúj, olykor meg szárazság van.

A suhancok elkérték az ő puttonyát is, és jól megpakolták, de az nem látszott, hogy mivel, mert letakarták egy nagy kendővel. A hátára kötötték a nehéz terhet, és elindították haza. Alaposan nyomta a vállát, hátát, alig bírta vinni, de meg sem állt hazáig, mert alig várta, hogy megláthassa az ajándékát. Ott hon aztán összecsődítette a gyerekeit, a szomszédokat. Mohón nekiestek a puttonynak, hogy könyéig vájkalhassanak a drága aranyban, ezüstben, de mindannyian jajgatva, sziszegve húzták vissza a kezüket, mert csak a tetején volt néhány aranypénz, a többi bogáncs volt, meg számarkóró és túske. A vénasszony méltatlankodva szaladt át az öreganyóhoz:

– Mit tettél velem? Elmentem én is a barlangba, beszéltem én is a tizenkét suhancal, megtöltötték az én kosaramat is, de pénz helyett nekem számarkórot, bogáncsot és tövist adtak!

– Én azt mondtam, hogy mind a tizenkét hónap egyformán gyönyörű – magyarázta az öreganyó a pörül járt szomszédjának –, ezért adtak nekem pénzt. Te pedig azért kaptál tövist, bogáncsot és számarkórot, mert azt mondtad, hogy rossz valamennyi hónap. Mert a tizenkét hónap mindenkinek jó vagy rossz, aszerint, hogy ki mit vár tőlük.

KARÁCSONYFA-LABIRINTUS

Indulj el a nyílnál, és juss el a csillagig, amely a karácsonyfa tetején díszel! Ha sikerült kijutnod az útvesztőből, színezd ki a fát, rajzolj rá díszeket! Jó munkát!

KARÁCSONYFADÍSZEK FAGYALTPÁLCIKÁBÓL

Hozzávalók: fagylaltpálcika, akrilfesték, filctoll, vékony atlaszszalag különféle színekben, ragasztó, gombok, színes karton, kevés vatta, zsenília.

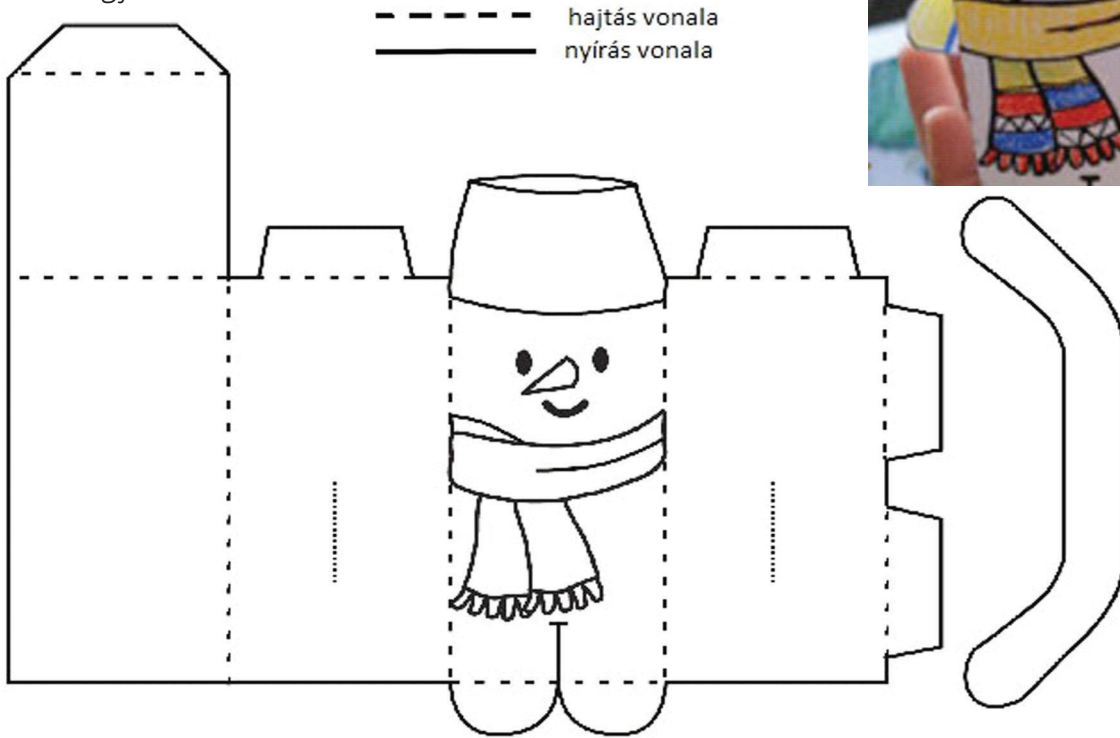
Elkészítés: A kiválasztott figurának megfelelően akrilfestékkel kifestjük a fagylaltpálcikát. Arcot festünk rájuk. Kivágjuk kartonból a megfelelő kiegészítőket: kalapot, sapkát, szarvat (zseniliából), füleket, övet, szakállat (vattából), és ragasztóval a megfelelő helyre ragasztjuk (lásd az ábrát). A vékony szalagokat a figura tetejére ragasztjuk, és már kész is a karácsonyfadísz! Jó munkát és jó szórakozást!

PAPÍRBÓL HÓEMBER-DOBOZ

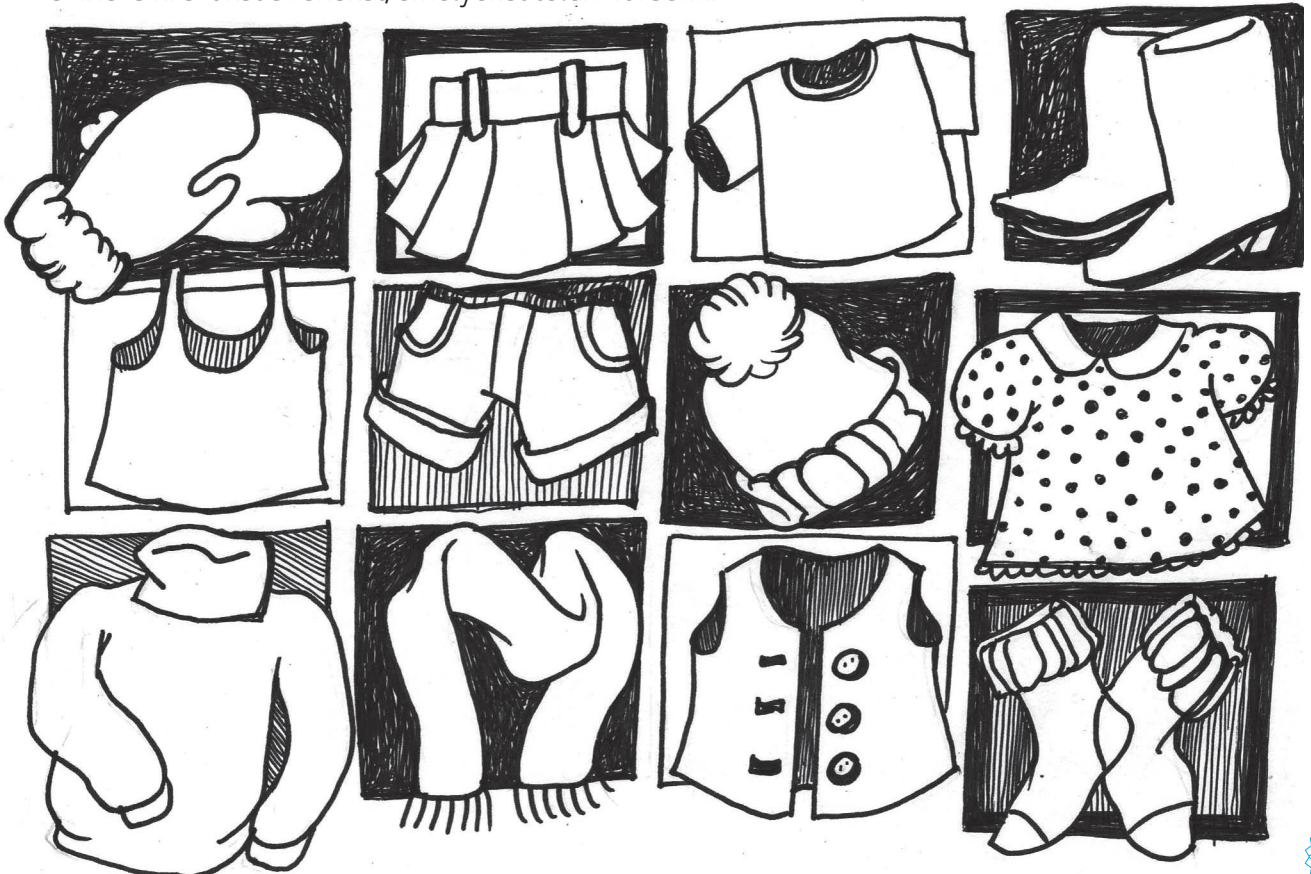
Hozzávalók: Színes ceruza, olló, ragasztó.

Színes ceruzával színezd ki kedved szerint a hóembert, majd vágd körbe a doboz körvonalát, a szaggatott vonalak mentén hajtsd be a részeket, a kis füleket ragasztóval kend meg, és illeszd össze az oldalakat. Vágd ki a réseket a doboz oldalán, és a karját dugd bele, hogy mindkét oldalon látszson!

TÉLI SZÍNEZŐ

Színezd ki azokat a ruhákat, amelyeket télen hordunk!

TALÁLÓSOK

Nyúl volna, nyoma volna,
vidra volna, vére volna,
harcsa volna, farka volna.
Nyúl nincs, nyoma sincs,
vidra nincs, vére sincs,
mégis élő állat a világon,
virágról virágra röpül,
nyáron mindig látod.

(oʒueɪɪd)

Én ifjúságomban senkinek se kellek,
vén koromban pedig mindenek kedvelnek.
Asszonyok, leányok kebelükbe tesznek,
szép piros voltomért engemet kedvelnek.

(eɪmɛ)

Gombja van, de nem kabát,
nem is ing és nem nadrág,
egyáltalán nem ruha,
kemény, hegyes, nem puha.

(ɲɪʃoɥoɥɔʒ)

Állandóan szép vagyok,
de büszke biz nem vagyok.
Karácsonykor ragyogok,
rám Jézuska mosolyog.

(eɪʃɥoɥɛ)

Éhes nem vagyok,
nem is haragszom,
mégis harapok.

(ɦarapófoɔ)

Lábam egy van,
bordám több van,
helyem itt van,
helyem ott van.
Napos időn otthon hállok,
borús időn utcán járok.

(eʒeɲɔɛ)

Erdőbe', mezőbe'
vörös húst árulnak.

(csɪpkɛboɔɔ)

Keze nincs, mégis fog,
lába nincs, mégis jár,
minden percben meg-megáll:
egy-egy cseppet iddogál.
Ha megmondod, mi lehet,
a kezedbe veheted.

(toɫɫɛʒər)

Ha megérik, nagyot pattan,
olyan kerek, majd kicsattan.
Fogacskádon ám kifog.
Bizony, nem fog rajta fog,
szegény, hiába sajog.
De ha kővel kupán vered,
recseg-ropog, s kettéreped.

(oɪp)

Lencsék, göregek, górcsövek,
mindig köztük görnyedek.
Mikroszkóppal, nagyítóval
vizsgálom a sejteket.
Nem is lehet panaszom,
hiszen nekem ez a dolgom:
mindenfélét felfedezek,
ezért ... az én nevem.

(soɲɪ)

Csipp, csipp, csepp, ezüstcsepp.
Csörren, csurran csendesen.
Csipp, csipp, csepp, sok-sok csepp.
Ha a nap kisüt melegen,
vízzé válik, az ereszről lecsepeg.

(desɔʒɛɪ)

Első két betűmnek örül gazda és nyáj,
általa vidám lesz a mező és a táj.
Nagyváros utcáin nemigen nézheted,
de hervadtan annál drágábban fizeted.
Végző négy betűm nem tesz soha egészszet,
de a végző három annál többre vezet.
Ez ura mindennek, jót, szépet, dicsőt szül,
csillagot mér, s bátran világokat kerül.

(zʃɛʒɛ)

Fehér csillagtakaró,
a világnak, jaj, de jó!
Kucsma ül a lámpán,
bunda a házak hátán,
lepedő a réten,
köpönyeg a kerítésen.
Foszlik, porzik, kavargó a szélben,
jó meleget ad a nagy hidegben.

(ɦotakaró)

Pálné Lele Ilona

Karácsonyi ima

Adjon az Isten egészséget
minden szenvedőnek,
vidám dalos holnapokat
sok-sok kesergőnek!

Napsugárral teli létet
az összes szegény házba,
ne legyen már boldogtalan
sehol se az árva!

Örüljön most minden ember
ezen a világon,
elmondok majd mindezekért
ezer Miatyánkot!

Maretics Erika

Karácsony

Szép karácsony itt van végre,
Minden, mi rossz, tedd most félre,
Nevetésed messze csengjen,
Arcodra a tél rózsát fessen.

Boldogság, szeretet költözzön be hozzád,
Egészség és békeesség találjon Rád.
Minden, mire vágytál, Barátom,
Váljon valóra, őszintén kívánom.

Lévay Erzsébet

Várakozás

Oly sejtelmes az éjszaka,
s hogy ragyognak a csillagok!
A függöny lebben finoman –
úgy tűnik, angyalszárny suhog.

Hol itt, hol ott egy reccsenés,
az izgalom csak egyre nő!
E várakozás végtelen –
lehet, hogy megállt az idő?!

És akkor végre csöngetés!
Az ajtó tárul, ott a fa:
s lám, ágára átköltözött
az égnek minden csillaga!

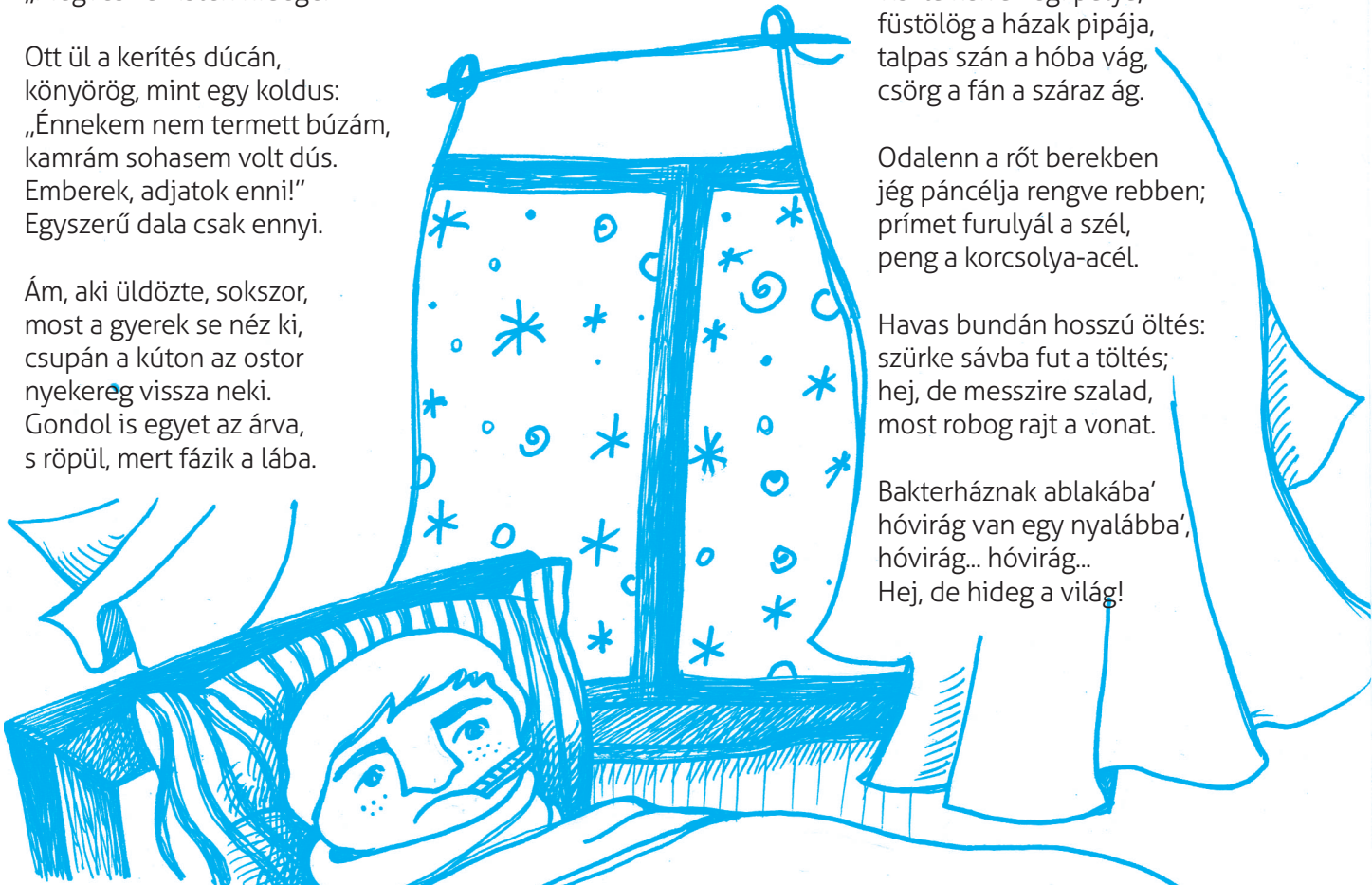
Simon Lajos

Cinegepanasz

Szakálla nőtt az eresznek,
szürke szakálla jégből,
s mint fehér rovarok esnek
a hópihéék az égből.
Csipog a szegény cinege:
„Megvesz az isten hidege.”

Ott ül a kerítés dúcán,
könyörög, mint egy koldus:
„Énnekem nem termett búzám,
kamráam sohasem volt dús.
Emberek, adjatok enni!”
Egyszerű dala csak ennyi.

Ám, aki üldözte, sokszor,
most a gyerek se néz ki,
csupán a kúton az ostor
nyekereg vissza neki.
Gondol is egyet az árva,
s röpül, mert fázik a lába.

Pető Kovács Júlia

Hapci!

Bajddebb beghalok!
Egész nap csak
hapci, hapci!
Prüszkölök, meg krákogok.

Anya teát kínál folyvást.
Deb kaptam tán elég oltást,
lehet, hogy bost beghalok?

Deb szelel az orrom,
berekedt a torkom,
orrom dagadt, bint a krumpli,
bele fogok ebbe halni?

Somlyó Zoltán

Hóvirág

Második hó: február van,
hócsillagok a határban;
fényes puska csöve: durr!
Szedd a lábad, róka úr!

Tiszta kék az égi pálya,
füstölög a házak pipája,
talpas szán a hóba vág,
csörg a fán a száraz ág.

Odalenn a rőt berekben
jég páncélja rengve rebben;
prímet furulyál a szél,
peng a korcsolya-acél.

Havas bundán hosszú öltés:
szürke sávba fut a töltés;
hej, de messzire szalad,
most robot rajt a vonat.

Bakterháznak ablakába'
hóvirág van egy nyalábba',
hóvirág... hóvirág...
Hej, de hideg a világ!

Bint a zápor, hull a könnyem,
a lelkebb bajd kileheltem,
kisirom a szebebet!
Én deb tudom, ily szenvedést
hogyan bír el egy kisgyerek!

Anya mondja: semmi baj!
Apa mondja: semmi jaj,
ki az ágyból – mars ki!

Bajd begtudják, ha őket is
elfogja egy hap.. hap... hapci!

Kányádi Sándor

A jámbor medve

(részletek)

Februárban föl szokott
ébredni a medve,
s elindul a barlangból,
lassan lépegetve. [...]

Egyszer épp egy ilyen zord
februári reggel,
erdőlni indult el egy
falubeli ember.

Hát amint megy, mendegél
felfelé a hegyre,
szembe véle jődögél
jámboran a medve.

Megtorpan az emberünk,
ám a medve báván
s ártatlanul néz reá,
mint egy szelíd bárány.

Áll, tűnődik emberünk,
majd egyet gondolva,
válláról a fának szánt
kötelet leoldja.

„Nem volt nekem soha még
életemben medvém,
mi lenne, ha ezt most én
szépen hazavinném?!“

Veti hát a kötelet
a medve nyakába,
s vezeti, mintha tinót
vinne a vásárra.

Így ballagnak csendesen
egészen hazáig,
már emberünk zsindelyes
kapuja is látszik.

Ki csak látja, nem akar
hinni a szemének,
szó ki nem jön torkukon,
szájukkal is néznek.

Vakkantásuk lenyelik
a kutyák, s a ludak
ámultukban mind egy-egy
hosszú nyakká nyúlnak.

De minderre jóformán
rá sem hederítve
lépked a mi emberünk,
s mellette a medve.

Elérik a kaput is,
be is mennek rajta.
– Nézd, mit hoztam, feleség! –
kiált be a gazda.

Jön az asszony s vele a
gyermek is nyomban,
de a kapu előtt már
fél falu is ott van.

Ám a medve meg nem áll,
egyenesen hátra,
mintha menni akarna
a disznópajtába.

Megy vele a gazda is,
húzza most a medve.
– Még valami kárt csinál,
jaj, el ne eressze.

Nem csinált az semmi kárt,
még csak meg sem mordult,
egyenesen a disznók
vályújának fordult.

A vályúba éppen még
párolgott a moslék,
beledugta orrát, és
ki sem vette onnét.

De nem, amíg fenéig
be nem kebelezte.
Akkor aztán fölállott
két lábra a medve.

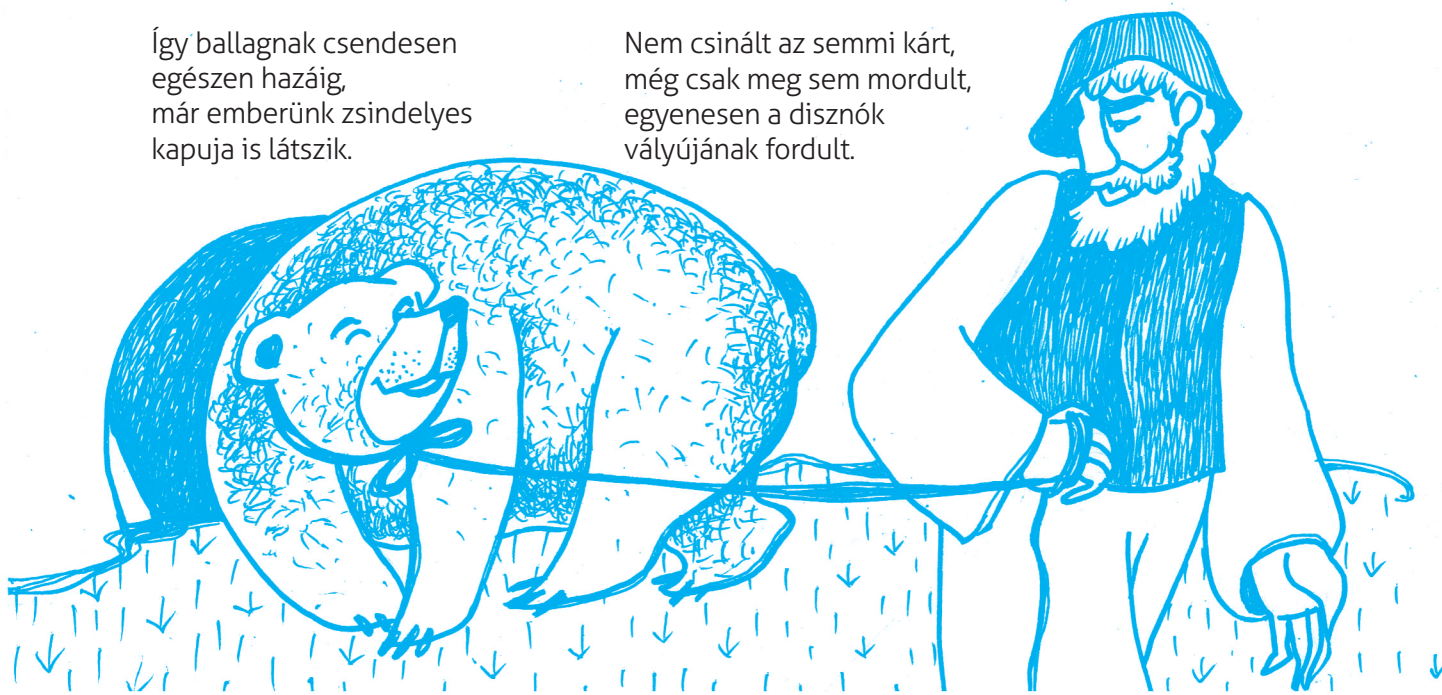
Bődült egyet, nyilván a
reggelit köszönte.
Kifordult a kötélből
s ledobta a földre.

Azzal át is lépett a
deszkakerítésen,
és megindult, merről jött,
vissza az ösvényen.

Már messzire járt, mikor
fölcsoúdtak végre
a gazda és ámuló
egész háza népe.

Elkezdtek a kutyák is
ugatni, s a ludak
mind egy-egy nagy éktelen
gágogássá nyúltak.

Állt a gazda, s tán ma is
ott állna, ha élne,
kezébe ott lógna az
üres kötéel vége.

Nyquist Gizella

AZ ELSŐ HÓ

A hosszú, színekben dúskáló ősz után egyik napról a másikra leesett az első hó. Bár Zsófi és Karcsi szülei már késő este felfigyeltek az utcai lámpa fényében pilinkélő hóra, a gyerekek csak reggel vették észre, hogy az egész környék fehér ruhát öltött.

– Odanézz, Anya! Esett a hó! Jaj, de jó! Ma a hócsizmában szeretnék az oviba menni! – örvendezett Karcsi.

Zsófi is odatapasztotta a két kezét és az arcát a hideg ablaküveghez, és csak némán nézte az utcát. Talán már az első hóember építése járt a fejében.

A gyerekek villámgyorsan elkészültek, és rábeszelték anyukájukat, hogy korábban induljanak el az oviba. A nagycsoportos Zsófi, aki két évvel volt idősebb öccsénél, kiszökkent a bejárati ajtón. Feltekintett, és igyekezett néhány szállongó hópihét elkapni. Karcsi pedig nekifutott, és egy nagy lendület után hatalmasat huppant a hóba. Szerencsére nem ütötte meg magát, mert a fehér takaróval borított fűvön landolt. Éppen elkezdett feltápáskodni, amikor valamire felfigyelt.

– Anya, gyere ide gyorsan! Mutatni akarok valamit.

Anyával együtt Zsófi is odalépett Karcsihoz, és arrafelé néztek, ahova a vastag kesztyűbe rejtett kezével mutatott.

– Látjátok? Nyomok vannak a hóban. Ahhoz a bokorhoz vezetnek.

Karcsi kérdően nézett nővérére és anyukájára. Zsófi, aki nagyon élvezte, amikor valami újat taníthatott kisöccsének, azonnal rávágta:

– Nyuszi járt a házunk előtt, Öcsi! Biztosan a havazás elöl akart elrejtőzni, és bebújt a bokor alá.

– Egy igazi nyuszi? Nahát! Bevihetjük a házunkba is? Az enyém lehet? – és még áhítozva hozzátette: – Nagyon szeretném!

Erre már az anyukája válaszolt:

– Karcsikám, ez vadnyúl. Itt él az utcán és a közeli mezőn.

Még mielőtt a kisfiú elpityeredett volna, Zsófi kétségbeesetten felkiáltott:

– De mit fog most enni ez a szegény nyuszi? A bokrokról már lehullott a levél, a fűvet pedig vastag hó takarja.

Ő és a kisöccse faggató szemekkel néztek fel anyukájukra.

– Gyerekek! Indulnunk kell az óvodába. Délutánra biztosan kiötlünk valami megoldást.

Hamarosan alábbhagyott a havazás, és az oviból hazafelé jövet már nem is esett. A gyerekek

a házuk elé érve látták, hogy egymást keresztező, keszokusza nyuszilábnyomok tarkították a hóval takart fűvet. Útközben anyukájuk megígérte, hogy valami meglepetés vár rájuk. Most benyúlt a terasz oszlopa mögé, és előhúzott egy nagy zacskó nyuszieledelt.

A gyerekek ujjongva siettek hozzá, és mindketten kaptak egy-egy kis pohárral belőle. A bokor tövéhez öntötték, mert ott látták a legtöbb nyomot. Még vártak néhány percet, hátha a nyuszi máris belekezd a lakmározásba, ám hamarosan elkezdtek dideregni, így aztán inkább bementek a házba. Az ablakból próbálták kilesni a nyuszit, de nem láttak semmi mocorgást.

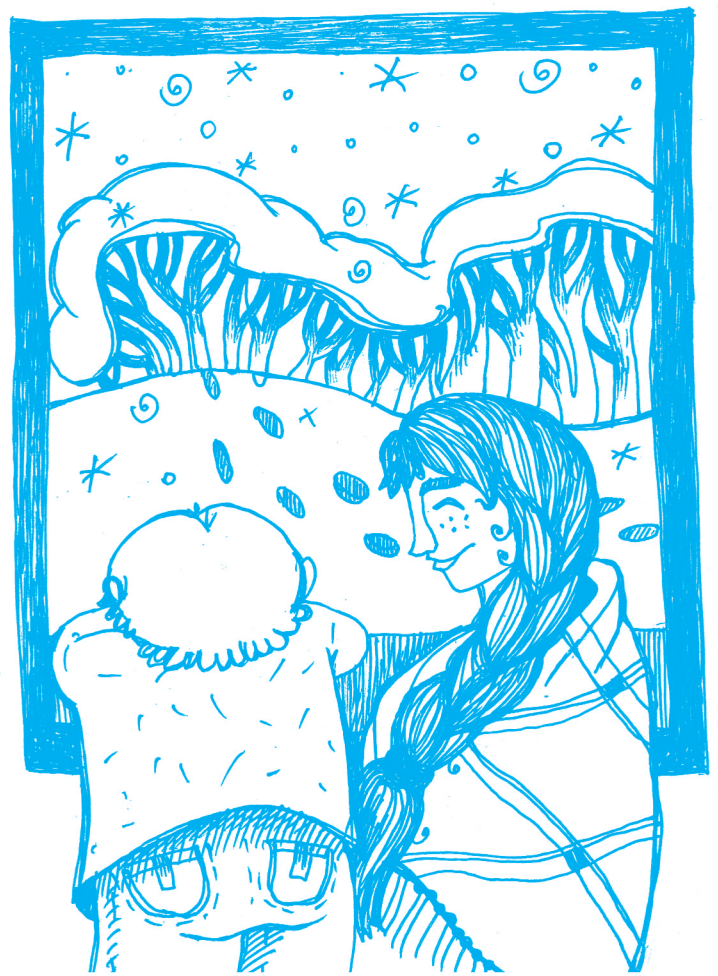
Vacsora előtt Karcsi megkérdezte:

– Anya, megnézhetjük, hogy megette-e már a nyusziszusz az ételt?

– Jó ötlet – válaszolta anya. – Gyerekek, bújjatok gyorsan kabátba, és húzzatok csizmát! Amilyen csendesen csak tudunk, kiosonunk a ház elé.

Így is tettek. Amikor a nyuszieledel hűlt helyét találták a bokor alatt, a testvérek örömben lelkendezni kezdtek. Az étel helyett picike, fekete bogyócskák díszítették a fehér havat. Mit gondolsz, mik voltak azok?

A tél folyamán Zsófi és Karcsi sokszor megetette a nyuszit, és néha még meg is pillantották. Persze, ahogy megjelentek, a fehér farkú szörgumó átiskolt az utca túloldalára. De mielőtt elmenekült előlük, rájuk nézett néhány pillanatra. Ekkor mindkét gyereknek az az érzése támadt, hogy hállával volt teli a nyuszi két barna szemecskéje.

Fesd
ki!

ÉLŐ KÉPESKÖNYV

Simonfi Rozália gyűjtése nyomán

Szereplők: Pista, Sári, álomtündérek, mesekirály, királynő, mesehősök.

Pista, Sári mesekönyvet nézegetnek.

Pista: Szép mesekönyvet hozott anyuka, nézük együtt, kishúgom, Sárika!

Sárika: Ott jön seprűnyélen a gonosz vasorrú bába!

Pista: Nézd a tüzes sárkányt, kitátva a szája!

Sárika: Százszor is megnézem, mégsem unokája, Hamupipőkére, Csipkerózsikára, Piroskára és a farkasra. Mind régi jó barátom, ha behunyom a szemem, még akkor is látom.

Pista: A sok bámulásban el is álmosodtam, tán az álomtündér röpköd körülöttem.

Sárika: Olyan nehéz a fejem!

Pista: A szemem lekoppan.

Énekelve bejönnek az álomtündérek.

Ének:

Kondul a harang, öreg este már,
Gyertek, gyermekek, ágyacskátok vár.
Öreganyó jól megveti,
Rá a paplant teregeti.

Száll a mese, száll, mint a kismadár,
Ki a szemét most behunyja, szép álmokat lát.
Mondd el, nagyanyó, a hosszú mesét,
Csipkerózsika szép történetét.

Piroskát és Hófehérkét, a hét törpe szép meséjét.
Száll a mese, száll, mint a kismadár,
Ki a szemét jól behunyja, szép álmokat lát.

1. álomtündér: Ha jó a kisgyermek, szereti a könyvet, soha sincs egyedül.

2. álomtündér: Ha játszani akarsz, én majd segítek, tündéralmokat hintek a szemedre.

3. álomtündér: Aludjál csak, kislány, álmodjál szépeket szép Meseországrol, tündérr királylányokról.

1. álomtündér:

Kis törpék, galambok játszanak majd veled,
úgy elröpül az idő, hogy észre sem veszed.

2. álomtündér:

Tente, baba, tente,
amott jön egy lepke,
csillog a szép szárnya,
szemecskédre száll ma.

3. álomtündér: Tündérr királylányokról mesél csodaszépet.

Mind: Hunyd be szemecskédet.

Mesekirály: Képeskönyvet, meséskönyvet szeret minden kisgyerek, hol tündérek, törpék járnak, Csipkerózsika szendereg, s amíg nézitek a sok

könyvet, szívecskétek feldobog.

Mesekirályné: Bárcsak egyszer igaz lenne a sok kedves, szép dolog. Sok gyermekszív kívánságát teljesítjük mi ma itt, mesebotom megnyitja a Me-seország kapuit.

Mesekirály: Tarka mese szárnyán, tarka mese szálán jöjjetek, jöjjetek szép Meseországba.

Mesekirályné: Egyszer volt, hol nem volt, volt egy aranyhajú tündérr királylány.

Csipkerózsika (megérkezik):

Ezeréves álom szállt a szempillámra,
benőtte palotám a vadrózsa indája,
de jött messzi földről egy királyfi értem,
és azóta minden újra éled körülöttem.

Királyfi (bejön):

Szép Csipkerózsikát megkeresni jöttem,
de nehezen tudtam átvágni mindenem.
Fel is ébresztettem százéves álmából,
a gonosz boszorkány varázslata alól.

Mesekirály: No, kicsi Piroskám, jöjj elő nyomban, hadd lássalak! Van-e mamáéknak jó omlós kalácsuk?

Piroska (énekelve bejön): Virágot keresek, virágot keresek, kötöm bokkrétába. Örül majd a mamám, örül majd a mamám, amikor meglátja. Illatos a virág, amit én keresek, szegfű, rózsa, gyöngyvirág, amit érte kapok, a nagymamám csókja.

Vadász: Én vagyok a vadász, s az a szerencsés, ki segített Piroskának jó barátként. Most eljöttem én is, hogy megmondjam nektek, hogy a kicsi Piroskát mindig szeressétek.

Mesekirályné: Nosza, rajta, vígan, gyertek ide nyomban, kedves kis gyermekeim, Jancsi és Juliska!

Jancsi és Juliska énekelve bejönnek, segítenek a bent lévő szereplők is az énekben.

Ének:

Jancsi és Juliska az erdő mélyében eltévedt,
tél volt és mogorva hideg,
de rátaláltak egy mézeskalácsos kapura.
Ki lakja, ki lehet a ház ura?

Jancsi:

Zöld erdőben rőzsét szedtünk,
majd az erdőn eltévedtünk.
Sírva, ríva, ázva, fázva,
rábukkantunk egy kis házra.

Juliska:

Mézeskalács volt a fala,
csokoládé az ajtaja,
kockacukor a kéménye,
illatos füst szállt fel belőle.

Jancsi:

Jaj, de jött a vén boszorka,
szabadságunk elrabolta.
Megkínzott a gonosz csontja.
No, de aztán meglakolt.

Juliska:

Bedobtuk a kemencébe,
szürke hamu lett belőle.

Kórus énekelve:

Vén banya a kályhába néz és úgy őrködik,
ekkor a gyermekek gyorsan belökik.

A boszorka megég, s a két gyermek hazatér,
Jancsi és Juliska meséje véget ért.

Mesetündér: Jöjj elő, te szelíd kis tündér, fehér galamboddal, kicsi Hamupipőke!

Hamupipőke: Szép selyemruhámmal most jöttem a bálból. Hozzám szállt a galambom a mogyorófaágról. Szóltam hozzá, kicsi galambocskám, segíts meg a bajban!

A galambok röpködve bejönnek, énekelnek:

Tubi-tubi hófehér,
Kendermagot keresgél,
Forrásvize szép tiszta,
Az jól jár, ki megissza.

Királyfi: Ha minden gyermek szófogadó, csendes, otthon és az óvodában mindig engedelmes, Hamupipőke máskor is eljön aranyszivárványon, s hipp-hopp, minden úgy lesz, ahogy kívánjátok.

Mesekirályné: Gyere te is, zöld erdő legszebb éke, szép fekete hajú királylány, kicsi Hófehérke.

Énekelve bejön Hófehérke: „Árnyas erdőben szeretnék élni nyáron át...”

Hófehérke: Zöld erdő ékét mind leszedegtettem, az erdő virágait csokorba kötöttem, piciny piros alma megérett jó korán, elveszejtene vele a gonosz mostohám.

Királyfi:

Ámde neki vége, megtört már az átok,
Hófehérke vígan mosolyog rátok.
Mosolygó ajakkal, szívből azt kívánja,
szerencsét teremjen kertünk almafája.

Énekelve jönnek a törpék:

Erdő mélyén icipici házikó,
Tetejében füttyörészget a rigó.
Vidám füttye a nagyerdőt bejárja,
Hófehérke törpéinek nincs párja.

1. törpe: Zöld erdőben lakunk, bányában dolgozunk, szorgalmas munkások, kicsi törpék vagyunk.

2. törpe: Jókedvű a törpe, miért is ne volna, kincses bányájában mindig akad dolga.

Királynő (beszad): Ó, jaj nekem, ó, jaj nekem! Veszendőben az életem! Varázstükröm, jó barátom, mondd meg nekem, ki a legszebb a világon?

Mesekirály: Aki most jön hanyagul, híres, neves lovag úr.

Csizmáskandúr:

Én vagyok a Csizmáskandúr,
nincsen nálam nagyobb úr.
Nem szoktam én diskurálni,
hadd lám, ki mer velem szembeszállni!

Mesekirályné:

Tüzesen süt le a nyári nap sugára
az ég tetejéről a juhászbojtárra.
Fölösleges sütnie oly nagyon,
a juhásznak úgyis nagy melege nagyon.

Mesekirály: Mert a pázsit fölött heverésző juhász Kukorica Jancsi, ki is lehetne más? Ki pedig a vízben a ruhákat tisztázza, Iluska az, Jancsi szívének gyöngyháza.

Iluska:

Jancsi, lelkem, mi lett, miért vagy olyan halovány,
mint az elfogyó Hold, bús őszi éjszakán?

Jancsi:

Hej, Iluskám, hogyan volnék én halovány,
mikor szép orcádat utolszor látom tán!

Iluska:

Jancsikám, látásod úgyis megijesztett,
hadd el, az Istenért, az ilyen beszédet!

Jancsi:

Utolszor látlak én szívem szép Iluska,
utolszor szólt itt furulyám panasza.

Mesekirály: Most a boldogtalan mindent elbeszéle, sok viszontagság jutott az ő életébe. E szép történetet el ne felejtsetek, Jancsit és Iluskát mindig szeressétek.

*Jön Babszem Jankó.***Mindenki** énekl:

Ismeritek Babszem Jankót bizony valahányan,
Ott lakik az erdő szélén, egy picike házban...
Babszem Jankó vagyok én,
Egy pöttömke kis legény,
Ki minden rosszra mindig kész.

Mesekirály: Íme, megjelentek hívásunkra szépen,
amint ismeritek a régi mesékben.

Mesekirályné:

Ha jó a kisgyerek, szereti a könyvet, soha sincs egyedül.

A mesetündér körülötte repül,
elvezeti szép meseországba,
törpék és tündérek palotájába.
Ezért, kisgyermek, nagyon figyeljétek!
Szeressétek nagyon a könyveket!

Mesekirály: Édesapák, édesanyák és mindannyian, kik örömet akartok szerezni gyermekeiteknek, olvassatok nekik csodaszép meséket!

Ketten: Nosza, gyermekeim, dalra, tánra vígan,
derüljön vidám kedv minden gyermekarcra!

Mindenki énekel: Kondul a harang, öreg este már...

Jancsi Evelin, Barkaszó

Hadar Kristóf, Eszeny

Kovács Rebeka Zsuzsanna, Mezőgecse

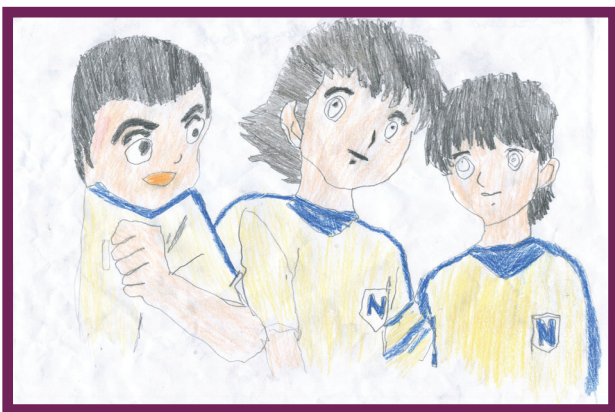
Szerényi Barbara, Beregdeda

Bahus Szintia, Barkaszó

Kopor Veronika, Nagybereg

Biszkú Szilárd, Tiszacsoma

Bagu Kitti, Harangláb

A KMKSZ ISZ TISZACSONAI ALAPSZERVEZETE RAJZVERSENYÉNEK GYŐZTES RAJZAI

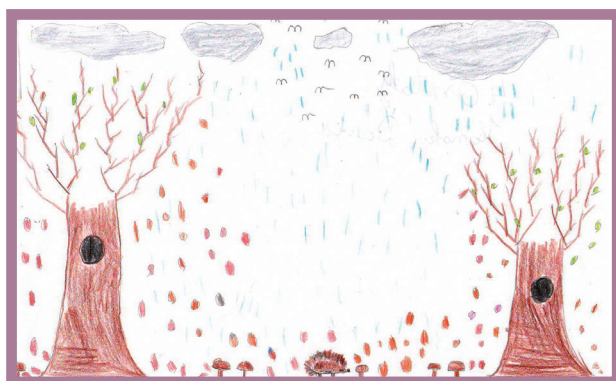
Kovács Zoltán, 2. oszt., 8 éves – kiscsoport, 1. hely

Sziátló Valentina, 10 éves – idősebb csoport, 1. hely

Márta Emília, 1. oszt. – kiscsoport, 2. hely

Homoki Dávid, 4. oszt. – idősebb csoport, 2. hely

Tóth Zsófia, 2. oszt. – kiscsoport, 3. hely

Szoboszlai Bianka, 10 éves – idősebb csoport, 3. hely

Tóth Réka, 1. oszt. – kiscsoport, különdíjas

Balega Dávid, 11 éves – idősebb csoport, különdíjas

2. FEBRUÁR						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

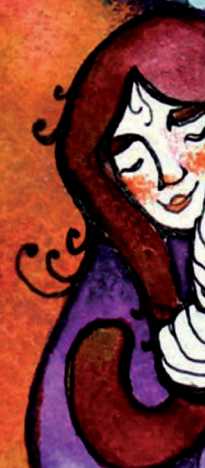
1. JANUÁR						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

12. DECEMBER						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

11. NOVEMBER						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

10. OKTÓBER						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

9. SZEPTEMBER						
H	K	SZ	CS	P	SZ	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

3. MÁRCIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

4. ÁPRILIS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

5. MÁJUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

6. JÚNIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

7. JÚLIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

8. AUGUSZTUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ka

Juhász Gyula

Mese

Egy világvégi házban
 Világszép lány lakott,
 Világ végére néztek
 Ott mind az ablakok.
 Nem járt előtte senki,
 Nem látott senkit ő,
 Az Óperencián túl
 Megállt a vén idő.
 A világszép lány nézte
 A csillagos eget,
 Tavasz táján szívében
 Valami reszketett.
 Hajába rózsát tűzött,
 Valakit várt nagyon,
 De csak a csillag nézett
 Be a kis ablakon.
 S a csillag oly közömbös,
 Hideg és halovány.
 S hiába várt örökké
 A világszép leány...

Pető Kovács Júlia

Ilyen vagyok

Hol derülök, hol borulok,
 vidulok meg szomorulok,
 hol szeretek, hol haragszom,
 virgonc vagyok – ásítózom,

elbújok, meg előjövök,
 sokszor mondok csütörtököt,
 hol nincs semmihez se kedvem,
 anya, törődj így is velem!

Jaj, de sokszor sok a bajom,
 ha akarom, nem akarom,
 ilyen vagyok – kicsit csúnya?
 Jobb lenne, ha nem így volna?

Olykor hiszem, hogy jó vagyok,
 s kiderül, hogy épp rossz vagyok.
 De jó és rossz olyan közel.
 Pillanat – és már elveszel.

Anya, apa, segítsetek,
 mondjátok meg, milyen legyek?
 Mondjátok meg, milyen vagyok?

És ti – milyenek voltatok?

Kassák Lajos

Mese a rongybabáról

Van nekem egy nagy babám,
 rongyból varrta a mamám.
 Két gyöngy szeme merengő,
 fején pettyes keszkenő.

Szája arany fonalból,
 velem eszik egy tálból.
 Ő az őrző angyalom,
 röpül, röpül is, ha akarom.

Ilyet te még nem láttál,
 csodább minden csodánál.
 Ha kíváncsi vagy nagyon,
 benézhetsz az ablakon.

Murza Dalma Zsuzsanna, Dercen

Szabó Alexandra, Rafajnaújfalú

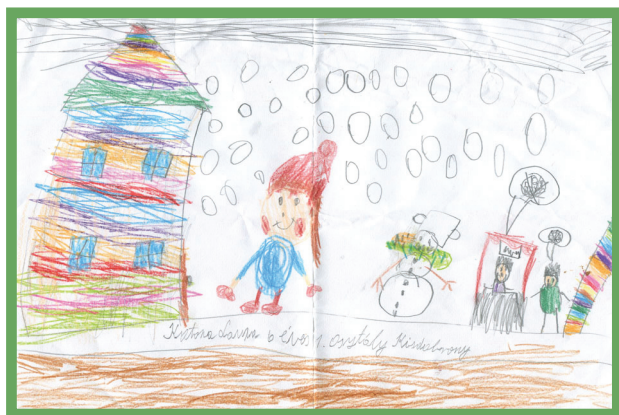
Barta Erik, Beregsom

Orosz Ramóna, Beregújfalú

Bodnár Vivien, Tiszacsoma

Katona Laura, Kisdobrony

Katona Roland, Kisdobrony

Kovács Rebeka Zsuzsanna, Mezőgécse

Döbrentey Ildikó

A HAJÓMANÓ MESÉJE

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hajómanó. Egy óriási óceánjáró hajón élt, amely árut szállított egyik kikötőből a másikba. Óriási volt az óriási hajón minden: óriási a kémény, óriási a kormánylapát, óriási a zászló, óriási a fedélzet, óriási a vasmacska, óriási a hajtókar, óriásiak a láncok, óriásiak a huzalok.

Bámult is minden hajó, mikor befutottak a kikötőbe! Laposan nézett a bálnavadász hajó, féltékenyen lesett a sétahajó, elismerően ámult a vitorlás hajó, ijedten pislogott az utasszállító hajó, kacéran kacsingatott a kisasszonyhajó, komolyan figyelt a tengerfelettjáró, rövidlátón hunyorgott a tengeralattjáró.

– Óriási! Az én hajóm a legóriásibb! – ujjongott a hajómanó. – Ezer hordó gépolaj!

Peckesen kiállt a hajóhídra, s onnan nézte, hogy a rakodómunkások ezer hordó gépolajat gurítanak le az óriási hajóról. A hordók helyébe kétezer láda banánt rakodtak, aztán felszedték a horgonyt, és továbbhajóztak új vizek felé.

Büszkén lobogott a hajózászló, biztosan kormányzott a kormánylapát, diadalmasan füstölt a hajókémény:

– Így füstölnek, lám, a nagyok! Én egy fontos, nagyon fontos kémény vagyok! – és pöffentett egy óriási füstpamacsot.

– Semmit félbe én nem hagyok! Én egy fontos, nagyon fontos lapát vagyok! – és északnak fordította az óriáshajót.

– Selymem feszül, fénylik, ragyog! Én egy fontos, nagyon fontos zászló vagyok! – és óriásit csatant a szélben.

– Óriási! – lelkendezett a hajómanó. – Ezen a hajón mindenki tudja a dolgát!

Ebben a pillanatban halk sóhajtás hallatszott. Mintha valaki finoman ásított volna egyet.

– Ki ásítózik itt?

– Bocsánat... Én vagyok, a csöppnyi csavar.

– Csöppnyi csavar?! Itt, ahol mindenki óriási?!

– Én csöppnyi vagyok. És fölösleges...

– Jegyezd meg, hogy ezen a hajón senki sem fölösleges! Itt mindenki hasznos! Mindenki fontos! Mindenki dolgozik! Hol vagy hát?

– Az orrod előtt. A hajtókar könyökében.

– Ó... Valóban csöppnyi vagy, de akkor se fölösleges! Ha idecsavartak, akkor óriási szükség van rád!

– Ha-hahhhh...

– Ne ásítózz!

– De ásítózom! Mert unatkozom! Itt senki sem törődik velem!

– És én?! Én senki vagyok?! Siránkozás helyett inkább végezd a dolgodat!

– Akkor mondd meg, hogy mi a dolgom!

– Azt nem tudom! De az biztos, hogy óriási!

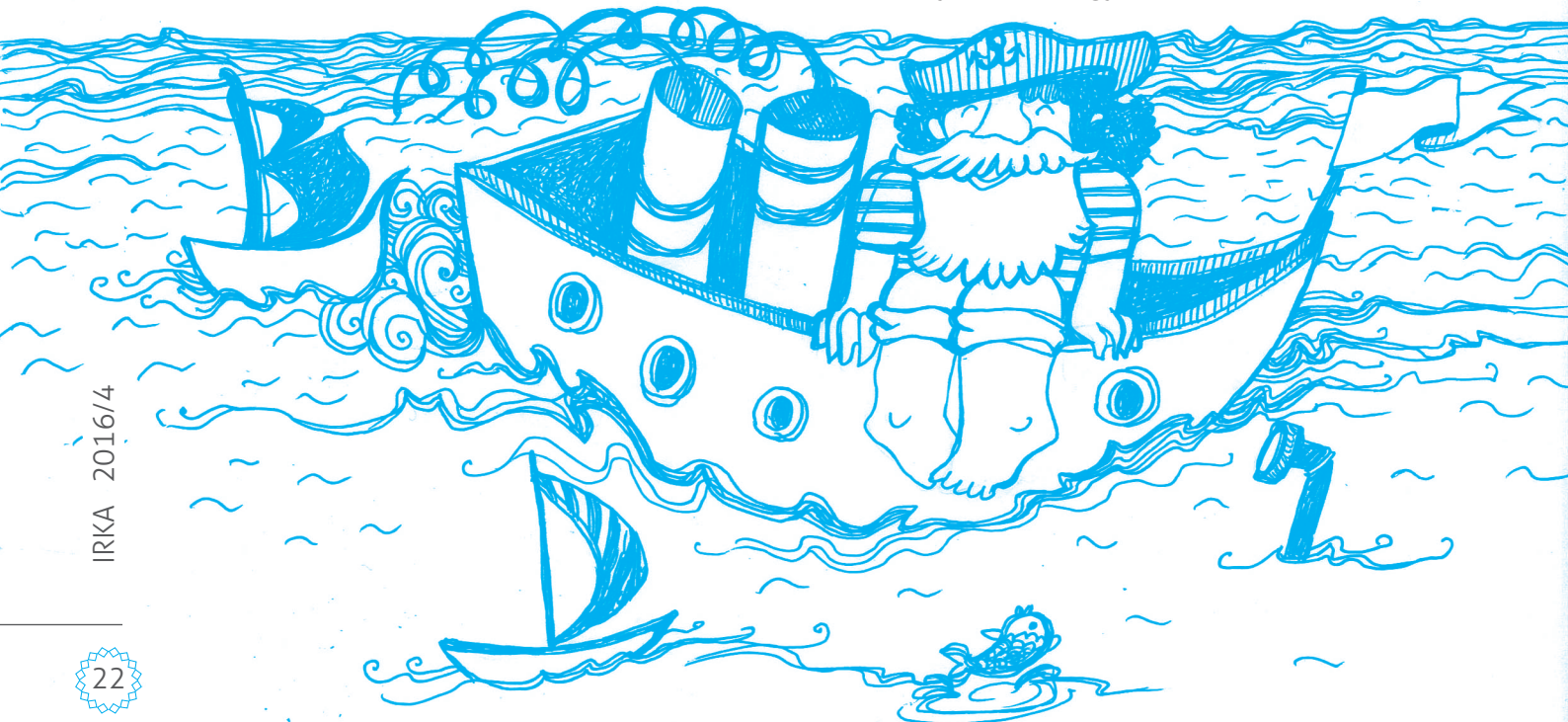
– Óriási dolguk a többieknek van! A kémény füstöl! A kormánylapát kormányoz! A zászló lobog! A gépek zakatolnak! A láncok csörögnek! A huzalok feszülnek. De én? Én nem csinállok semmit! Csak kuporgok itt! Elegem van az óriási dolgokból!

– Nyugalom, csöppnyi csavar, óriási nyugalom! Holnap újból meglátogatlak!

Másnap szörnyű vihar tört ki a tengeren. Rázkódott az óriási hajó. Rázkódott a kémény. Rázkódott a kormánylapát. Rázkódott a zászló.

– Fontos feszül, nagyok, ragyog, fontos félbe, fontos félbe, zászló vagyok.

– Semmit hagyok, füstbe ragyog, fontos fénylik, fontos fénylik, lapát vagyok.

– Selyemzászló nagyon ragyog, fontos feszül, fontos feszül, kémény vagyok.

Egyszer csak: nyekk! – megállt a hajó. A vihar is elült. Csend lett.

– Mi történt? – rohant elő a hajómanó. – Kétezer láda zöld banán, mi a baj? Miért nem füstöl a kémény? Miért nem kormányoz a kormánylapát? Miért nem lobog a zászló? Miért nem zakatolnak a gépek? Miért nem csörögnek a láncok? Miért nem feszülnek a huzalok? Minden a helyén, mindenki munkára kész, miért nem megyünk mégsem? Miért áll a hajó?

És akkor megpillantotta a hajtókar könyökén a lyukat: a csöppnyi csavar kirázódott a helyéről, s most ott hevert a hajópallón.

– Csöppnyi csavar! Csak nem alszol?

– Nem, csak teljesen kicsavarodtam.

– Miattad nem megy a hajó!

– Miattam? Te ugratsz engem.

– Most nagyon figyelj! – azzal a hajómanó fölcspipentette, és helyre csavarta a csöppnyi csavart.

Nyomban működni kezdett a hajtókar, megszültek a huzalok, csörögtek a láncok, munkába lendültek a gépek, lobogott a zászló, kormányzott a kormánylapát, és füstölt a kémény, mintha abba se hagyta volna!

– Óriási! Miattam megy a hajó!

A csöppnyi csavar azóta is ott szolgál a hajtókar könyökében. Továbbra sem törődik vele más, csak a hajómanó. A csöppnyi csavar mégis olyan erősen kapaszkodik, mintha óriási lenne!

– Nem fáradok, nem nyughatok! Én egy fontos, nagyon fontos csavar vagyok!

A hajómanó pedig peckesen jár-kekel az óriási hajón:

– Hiába, ahol én vagyok a hajómanó, ott mindenki tudja a dolgát!

Nagy Bandó András

KICSINYKE VÁGYAK

Figyelj rám, mintha jel volnék,
Keress úgy, mintha nem volnék,
Vigyázz rám, mintha gyöngy volnék,
Fizess úgy, mintha szolgálnék,
Evezz úgy, mintha tó volnék,
Idébb ülj, mintha tűz volnék,
Melengess, mintha jég volnék,
Etess úgy, mintha éheznek,
Itass úgy, mintha szomjaznak,
Olvass úgy, mintha vers volnék,
Hallgass úgy, mintha dal volnék,
Szeress úgy, mintha jó volnék.

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Sámuel. Sámuel az Úr szolgálatára ajánlották fel a szülei. Fiatal gyermekként került az öreg Éli főpaphoz. Abban az időben ritkaság volt az Úr kijelentése, nem volt gyakori a látomás. Egy éjjel háromszor hallotta Sámuel az Úr hívását, de mindig azt hitte, hogy Éli szólítja, és nála jelentkezzen. Végül is Éli értette meg, hogy az Úr szólítja az ifjút. A negyedik szólításra Éli tanácsa szerint így felelt Sámuel: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!” Így hívta el az Úr Sámuelt Éli romlott fiai helyett Izrael utolsó bírájává és egyik legnagyobb prófétájává. A zsidók kérésére – bár nem szívesen, de az Úr utasítására – ő kente fel első királyukul Sault, majd ennek engedetlensége után a még gyermek Dávidot. Búcsúbeszédében azonban megmondta a zsidóknak, milyen hűtlenség volt tőlük, hogy a környező népek példájára ők is királyt kívántak maguknak, mert „az Úr a ti királyotok”. A nép bűnbánatára viszont így válaszolt: „Ne féljete! Ti ugyan elkövettétek mindezt a rosszat, de azért ne térjete el az Úrtól, hanem teljes szívből szolgáljatok az Úrnak... Ha azonban gonoszul éltek, elvesztek királyotokkal együtt.” Ez a prófécia a babiloni fogságban teljesedett be.

Sámuel könyvei. Sámuel két könyve Izrael történeti könyvei közé tartozik. Ezek elmondják, hogyan változott a bírák kormányzása királyok uralmává. A bibliai történet számos szép és híres epizódja olvasható ezekben a könyvekben: Sámuel elhívása a szolgálatra, majd az Úrnak engedelmeskedő, hűséges prófétai szolgálata; Saul, majd Dávid királlyá kenetése; Dávid és Góliát harca; Dávid és Jónátán barátsága; Dávid bujdosása Saul elől, majd Saul és fiai halála után Dávid trónralépte; Jeruzsálem elfoglalása és az ország fővárosává tétele; Dávid uralkodása előbb Júdában, majd egész Izraelben; Dávid és Betsabé, Dávid bűne és büntudata; Absolon lázadása és halála; Dávid népszámlálása, az ezért elszenvedett büntetése és bűnbánata.

Sárány. „Íme, egy hatalmas, tűzvörös sárány tűnt fel az égen, amelynek hét feje és tíz szarva volt és a hét fején hét diadém.” Így festi le a *Jelenések könyve* az ősi mitikus szörnyet, a Sátánt. Az *Ószöveget*ben a bálna, vagy a krokodilus, amelyet szintén sáránynak gondolnak, az a tengeri szörny, amely minden pusztítással fenyeget. A *Jelenések könyvében* azonban Mihály (Jézus megszemélyesítője) és angyalai levetik a sárányt a mennyből és diadalmaskodnak a Gonosz felett.

Sáron. A Kármel hegyétől a Földközi-tengerig elterülő síkság. Híres volt erdeiről és virágairól. Ma is Izrael egyik legtermékenyebb mezőgazdasági területe.

Sás. A bibliai országok folyói mentén és mocsaraiban 20 lábnyira is megnő a sás szára. Ezekből kötelet fontak, szandált és kosarat készítettek. A sás háncsából pedig, amit jól összeverték, készítették a papiruszt, az ókor papírját. A kis Mózeset egy gyékénykosárban a sás közé rejtve találták meg a fáraó leányának szolgálói a Nílus partján, s amikor odavitték a fáraó leányához, az örökbe fogadta a gyermeket.

Sáska. A sáskának, akárcsak a szöcskének, szökdelésre alkalmas hosszú lábai vannak. Csoportosan repülnek egyik helyről a másikra, s ahol egy időre letelepednek, minden növényzetet elpusztítanak. Az egyik egyiptomi csapás a sáskajárás volt. Mózes törvénye kivételként említi meg a sáskát a négylábú szárnyas rovarok között. A sáskát szabad volt megenni, a többi ilyen rovar nem. Keresztelő János táplálkozott is sáskával a pusztában.

Sátán. Héber szó, amely „ellenség”-et jelent. Ez szolgált a gonosz lelkek fejének, az ördögnek a jelölésére. Az ember megkísértője és elvesztője, mint a kígyó az Éden kertjében, és az ember rágalmozója, mint Jób esetében. Ezért a Sátán elnevezés mellett az *Újszöveget*ben is gyakran diablosz = rágalmozó a neve. Arra törekszik, hogy az embereket elszakítsa Istentől és így örök halálba, kárhozatba döntse. Még Jézust is megkísértette, amikor földi szolgálatra készülve negyven napig böjtölt a pusztában. De ő, az Isten Fia „azért jelent meg, hogy az ördög munkáit lerontsa”. Ezt részben váltságahalálával, részben értünk közbenjáró imádságával végezte és végzi el, ahogy Péternek mondta: „Simon, Simon, íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited.” Jézus végső győzelme a Sátán fölött az utolsó ítéletkor lesz teljes, amikor a Sátán előbb a mennyből vettetik le örökre, majd szolgálival, a fenevadakkal és a hamis prófétával együtt „a tüzes és kénes tóba vettetik”.

Sátoros ünnep. A zsidók évi három nagy ünnepének az egyike. Aratás után hét napig fagallyakból és lombokból épített kis kunyhókban laktak, hogy ez emlékeztesse őket a pusztai vándorlásra, amikor nem volt állandó otthonuk.

Tóth István

BABAHÁZ

Vártuk nagyon a karácsonyt és a Jézuskát. Gyermeki és szülői várakozással. A gyermeké a családi együttlét, a misztikum, a karácsonyi fények, az ajándékok iránti várakozás. A szülőké, hogy mindez megteremtődjék. Ne restelljük bevallani, a főntebb vázolt élményekhez pénz is kell.

Abban az évben, s nem csak abban, a szülőknek nem volt sok pénzük. A közös öröm esetleges elmaradását azonban nem lehet ilyen semmit sem érő, csipp-csupp kifogásokkal kimagyarázni. De ez senkinek még csak az eszébe sem jutott.

Annának apa egy szép babaházat képzelt el. Nézegette a boltok kirakatait, de a szűrős és minden részén hegyes Barbi babára szabott rózsaszín házacsok nem tetszettek. Arra is gondolt, hogy milyen jó lenne, ha Anna megúszná a világot akkor ellepő és behálózó butulást.

Inkább vett néhány vékony deszkalapot, megtervezte a földszintet és az emeletet, az emeletre fölvezető létrácskákat, a berendezést, a kis asztalkákat, székecskéket. Mögéjük a falakat borító tapétákat.

A műveleteket titokban kellett végezni, az ajándékozottnak nem volt szabad semmiről sem tudnia. Ez nem egyszerű feladat. Mindnyájan, kicsik és nagyok tudjuk, hogy azokban a december végi napokban, a várakozások idején varázslatos rezgések lengik be hangulatunkat. Sokszor olyanok, amilyenekre nem is számítunk.

Apa ezekben az izgatott napokban egyszer óvatlan volt: rosszul rejtette el a félig kész otthont, melyre az óvodából hazatérő leányka váratlanul rátalált.

Rendkívüli helyzetekben rendkívüli magyarázatokra van szükség.

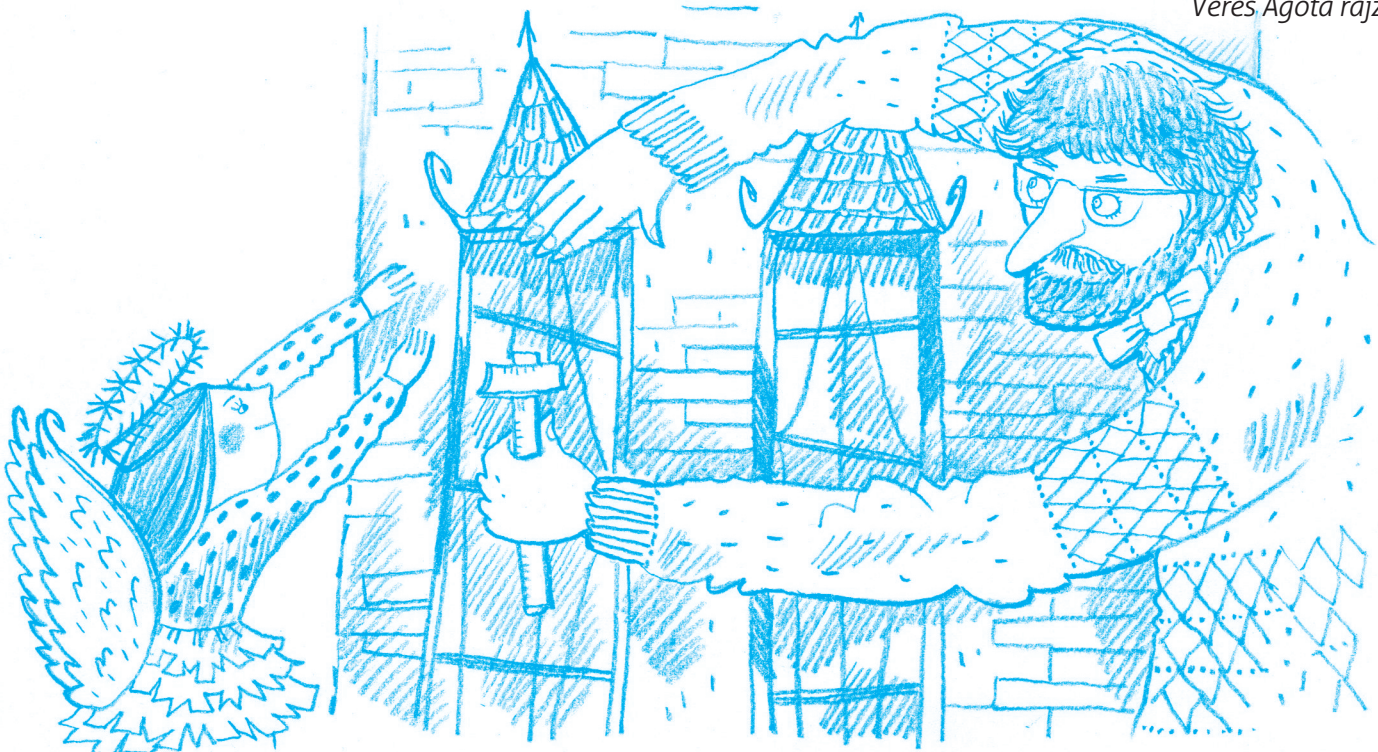
„Tudod, Anna, a Jézuskának rengeteg dolga van, nagyon sok gyerek várja az ajándékot, ezt a babaházat, amelyet Neked hozott, már nem sikerült kifestenie. Nekünk kell befejeznünk.”

Ebben megnyugodtak, s munkához láttak. Ment vidáman fűtyörészve a festés és mázolás, s a Jézuska által elkezdett, s az apa és leánya munkájával tökélyre vitt alkotás éppen szentestére a karácsonyfa alá került. Abban az évben annál szebb ajándék nem is volt a kerületben. De lehet, hogy az egész városban sem.

Vigyáztak is sokáig a babaházra, s abban reménykedtek, hogy ha véletlenül költözni kell, a babák lakóhelye átvészel minden helyváltást. Ám hiába. Az egyik újabb lakásban a babaházba belepisilt egy öntörvényű, szemtelen és felelőtlen cica. Aki már csak egyszer is szagolt cicapisit, az tudja, semmi olyan nem tartható a lakásban, amit a macsek egyszer is bejelölt.

A kedves babaház így a lépcsőházi kuka mellé kitéve egy szemétdombon végezte. Annának és atyjának azonban – ha szomorkásan is – megmaradt a közös alkotás édes emléke. Ebből, szeretetmorzsákat szemelgetve hosszú időkre el lehet éldegélni.

Veres Ágota rajza

Eric Knight kalandregénye Lassie, a gyönyörű skót juhász kutya viszontagságokkal teli vándorútját írja le Skócia hegyeitől dél felé, Yorkshire irányába, ahol kis gazdája, Joe várja.

Joe apja bányász, aki több hónapja munkanélküli, ezért kénytelen eladni egyetlen értékét, a kutyáját. Joe nagyon fájlalja a kutya elvesztését, de igyekszik megérteni szüleit is.

Lassie előtt több száz kilométeres út áll, melyet éhezve, fázva, a végkimerültség határán tesz meg. De nem adja fel, mert mindenáron el akar jutni barátjához. Állati ösztönei pedig mindig segítségére vannak az úton.

Eric Knight

LASSIE HAZATÉR

(részlet)

Küzdelem a létért

Útjának első négy napján Lassie megállás nélkül folytatta útját, s csak éjszaka tartott rövid pihenőket. Úgy nógatta valami dél felé, ahogy a láz égeti az embert, s ennek nem bírt ellenállni.

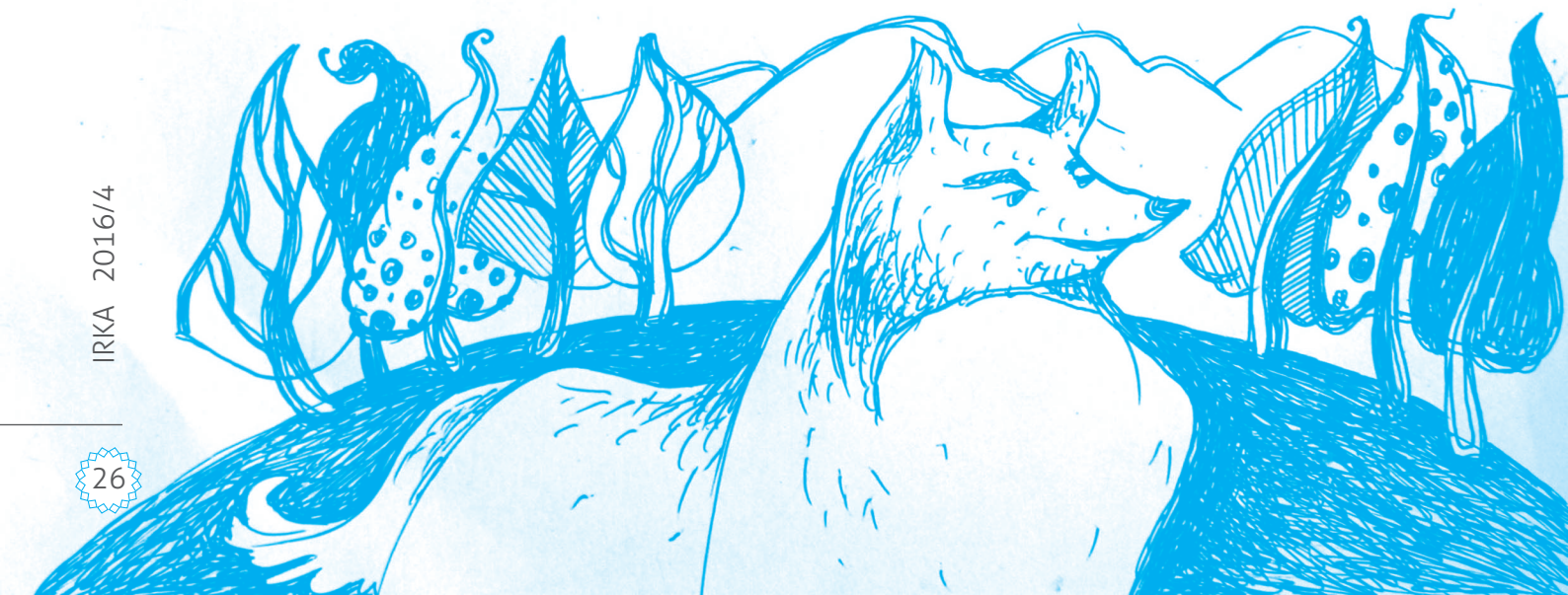
Az ötödik napon azonban egy új vágy ébredt benne: elkezdte gyötörni az éhség. Eddig erősebb volt benne a hazatérés ösztöne; most már az éhség kerekedett felül.

Vizet mindig talált valahogy, hogy eloltsa szomját. De hogy ételmezt szerezzen, erre nem tanította meg senki. Amióta csak tudta az eszét, erről mindig más gondoskodott. Meghatározott időben letették a tányért eléje az emberek. Még arra is megtanították, hogy ennyi az ő adagja, s másféle ennivalót tilos felszednie. Esztendőnkön keresztül verték a fejébe ezt a leckét: az étellemmel nem kell törődni, mert az emberek gondoskodnak róla.

De most egy csapásra hasznavehetetlenné vált ez a nevelés és ez a megszokás. Senki emberfia nem tette elébe a tálat délutánonként. De még egy ilyen elkényeztetett állat is élni akar, és meg kell tanulnia, miképp lássa el magát. [...]

De mit kezdjen Lassie ebben a helyzetben? Hiányzott belőle az emberi okoskodás képessége. Nem támaszkodhatott más kutyák régebbi tapasztalataira, ami pedig az embert ilyen helyzetből kiségetheti. Egy kisgyermeknek például nem kell átesnie veszélyes kalandokon, hogy megtalálja a kivezető utat, mert a szülei és más idősebb emberek az ő szerzett tudásukkal megmondhatják neki, hogy mi a teendő. De nincs olyan állat, mely a tapasztalatait a kölykeire hagyhatná örökségül. Az állat mindig maga kell, hogy felfedezzen mindent, mintha a fajtájából senki sem került volna hasonló helyzetekbe, amióta a világ világ. Vajon honnan szedje Lassie azt a tapasztalatot, hogy ennivalót szerezzen magának?

Volt egy tulajdonsága, mely minden állatban közös: az ösztöne. Ahová az embert elvezeti a gondolkodás képessége, ugyanoda jut el az állat az ösztöne és a tapasztalatai révén. Az ösztöne vezette Lassie-t már napok óta a helyes irányba. A tapasztalata tanította meg rá, hogy kerülje az embereket. Az ösztöne sugallta, hogyan maradhat észrevétlen előttük – az bújtatta meg a vízmosá-

sokban, az tanította meg, hogy hasmánt csússzék, ha egy magaslat gerincén vezetett az út. S az mutatta meg neki, hogy lehet élelmet szerezni.

Amikor Lassie az ötödik napon, szokott gyors és ringó lépteivel róttá az utat, érzékei óvatosságra intették. A vadnyomon, mely akár az ösvény, vágott át a vad bozótoson, hirtelen megállt. Szeme, füle, orra felfogta azokat a jelzéseket, amelyek sokkal gyengébbek annál, hogy mi, emberek észrevegyük.

A szaglása volt az, mely legelőször jött nyomára a titoknak. Sűrű, meleg szag csapta meg: az étel illata. Lassie egész életében arra szokott, hogy gyorsan, minden óvatosság nélkül a szag forrása felé siessen. De ösztöne erősebb volt, mint a megszokása. Lekuporodott, és csúszva osont a szag felé. Nesztelenül mozgott a fűben, egyre közelebb és közelebb. És egyszerre már a szeme is meglátta azt, amit eddig csak a szimata jelzett. A csapáson, kígyózva hullámzó mozgással, egy menyét közeledett. Fejét magasra emelte, s egy frissen elejtett nyulat cipelt magával. A zsákmány nagyobb volt nála, de az izmos kis ragadozó mégis meglepő gyorsasággal hurcolta előre. Ekkor azonban már ő is megszimatolt valamit, és harciasan oldalt lépett. Zsákmányát ledobta, és farkaszemet nézett a veszéllyel. Kivicsorította fehér ragadozó fogait, és kihívó dühvel felrikoltott.

Lassie lesunyt fővel tartotta szemmel. Még sohasem látott ilyen állatot. Nem él benne a foxi ösztöne, mely hirtelen, a gondolat sebességével veti rá magát akármilyen rágcslóra. Lassie-t munkára nevelték, békés kutya volt, de most az ösztöne nem hagyta nyugton.

Sörénye lassan felborzolódott. Ő is kivicsorította a fogát. Füle egészen hozzásimult a fejéhez. Erőt gyűjtött az ugráshoz.

De abban a szempillantásban, amikor rávetette magát, mintha ki tudta volna számítani az idejét, a menyét félreugrott és üvöltött. Villámgyorsan, de nesztelenül, simán és fűgén, akár egy patak, eltűnt a gubancos fűben. Lassie utána nézett, de minden érdeklődését magához vonzotta a halott nyúl vérenek meleg szaga. A nyúl ott hevert az ösvényen. Lassie sokáig nézte. [...] Végül is odament, lehajolt, és fölkapta a zsákmányt. Kiegyenesedett és figyelt.

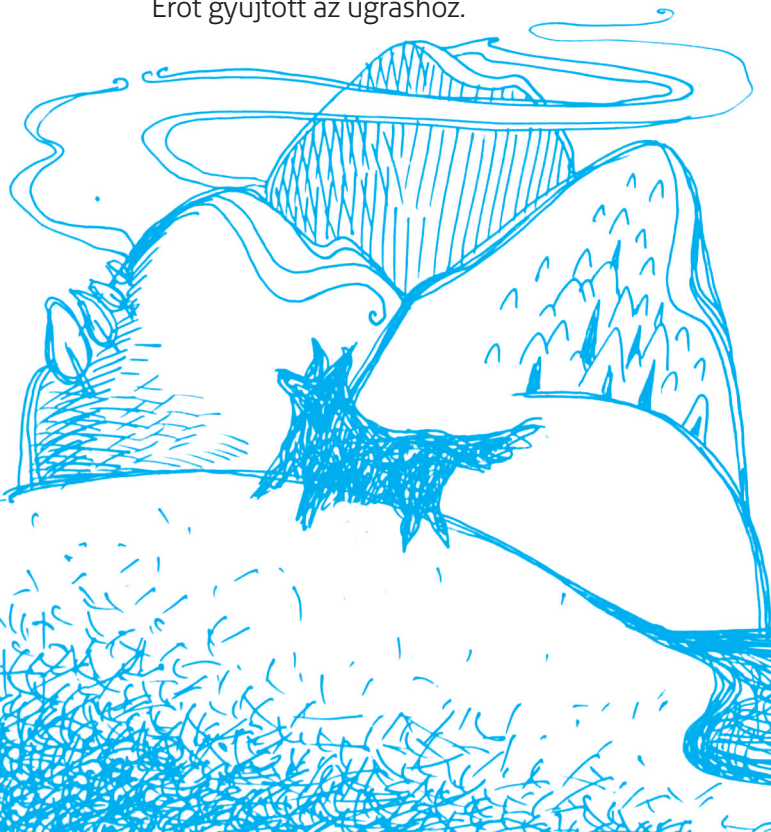
Úgy állt ott ebben a pusztaságban, mintha gazdája hangjára várna, aki szigorúan rákiáltana: „Nem szabad, Lassie! Dobd el! Pfuj!” De nem szólt rá senki.

Egy pillanatig tanácstalanul állt, aztán visszatért a valóságba. Magával vitte a nyulat. Útközben állandóan lesett jobbra-balra, míg meg nem találta, amit keresett: egy sűrű rekettyést. Itt el tudott bújni! Bekúszott a sűrűbe, s úgy kuporodott le, hogy három irányból védve volt. A földre tette a nyulat. Újra megszagolta. Jó szaga volt. Étvágygerjesztő szaga.

És ekkor egy új érzék született meg benne. Megismerkedett a nyúl szagával; a többit már tudta az ösztöne. Ezentúl, útja hátralevő részén, ha orra újabb vadat szimatolt, mindig fölébredt benne a vadász. Megkereste, rárontott, lecsapott rá, és fölfalta. A természet bölcs törvénye vezette. Nem szórakozásból ölt, ahogy sok ember teszi. Csak azért ölt, hogy éljen. Egyedül csak ezért.

Ez a táplálkozás csak annyi erőt adott, hogy éljen, de többet nem. Most nem ügyelték féltő szemek Lassie-t, nem mérték a testsúlyát, nem vizsgálták, elég piros-e foghúsa, és elég fényes-e a szőre. Mostanában senki sem mondta: „Milyen sovány ez a kutya! Adjatok neki minden ebédhez egy kis marhamájat!” „Valami nem tetszik nekem ezen a kutyán. Adjunk neki minden reggel egy pohár tejet, és ha szereti, keverjünk bele egy tojássárgáját is!” [...] Ez a gondoskodás csak egy pompás fejedelmi kutyának jár, mely éjszaka bent alszik a meleg ketrecben. Ő azonban csak egy sovány, horpadt derekú kutya volt, tépett, gubancos, fényvesztett szőrzettel. De azért mégis csak olyan kutya volt, melyet egész életében szerető gonddal ápoltak, úgyhogy azt sem tudta, mi a betegség. És a gondoskodás évei most hajtottak hasznat. Szervezete ellenálló volt, izmai erősek, és vitték őt előre, nap nap után, mérföld mérföld után.

És a szíve bátor volt, s az ösztöne csalhatatlan. Így hát ment, egyre csak ment tovább, s már átkelt a zord hegyvidéken, páfrányok között és bozótoson át, dombvidéken és síkságokon keresztül, folyókon átúsztatva és erdőkben bujdosolva, soha el nem lankadva és mindig dél felé.

Weöres Sándor

Újjé!-vi mese

Mesét mondok, dí-dá-dú,
egyszer volt egy százlábú.
Hát az a százlábú állat
sorra számlálgatott minden lábat,
eredményül mennyi jött?
Épp 365.

Az év minden napjára
jut neki 1-1 lába.
Egyik csupa kulimász,
a másikkal magyaráz,
harmadikkal zongorázik,
negyedikkel falra mászik,
ötödikkel mutogat,
hatodikkal cukrot ad,
hetedikkel krumplit hámoz,
nyolcadikkal sok vendéget hív a házhoz,
kilencedikkel az ajtót nyitja,
tizedikkel vendégeit kihajítja,
tizenegyedik csak csonka,
tizenkettedikkel ágját bontja,
tizenharmadikat leharapták,
tizennegyedikkel fog vakmacskát,
tizenötödikkel koccint,
tizenhatodikkal pöccint,
tizenhetedikkel fociz,
tizennyolcadikkal kocsiz,
tizenkilencedikkel sántikál,
a többivel fűgén szaladgál.

Ahány lába
– mert nem dőre –
éppen annyi adománya
az újesztendőre:
minden napra jut 1-1,
a sok kicsi sokra megy.

Fecske Csaba

Újévi köszöntő

Itt van már az új esztendő,
gazdag padlás, teli bendő,
kövér malac, pulyka, lúd,
hosszú kolbászt, kurta bűt.

A kamrában száz zsák búza,
láb a csizmát el ne nyúzza,
teli legyen a fazék,
jusson nekem maradék.

Tojjék szaporán a tyúkjuk,
hogy a rántottát megunjuk,
sajtjuk legyen nagy, kerek,
hízzanak az egerek.

Tóthárpád Ferenc

Vége az évnek

Vége az évnek maholnap!
Házainkra,
kertjeinkre,
hegyeinkre,
berkeinkre
hó-puha árnyak hajolnak.

Elkel a sapka, a kesztyű, a sál,
s hótaposó kiscsizma!
Búsul az Óév, ropja az új:
nincs neki még más dolga.

S itt az utolsó perce az évnek,
trombita sípol, szól a gitár,
száz tűzijáték gyúl fel az égen,
zúzmara-flittert szór január.

Fesd
ki!

NÉPMESÉINKBŐL (IS) ISMERT MESTERSÉGEK

A **cipész** a lábbelik készítésével foglalkozó szakember. Valaha az egyik legjellegzetesebb, de mindenképpen a leggyakrabban előforduló szakma volt. Minden faluban tucatnyi ezzel foglalkozó mester dolgozott.

Míg a géppel készült cipők előállításához megfelelő a betanított munkások közreműködése, a hagyományos, kézzel készült, varrott, faszeges cipők elkészítéséhez magasan képzett cipész szükséges. Ma már csak igen kevés cipézműhely létezik, ahol még mindig a régi módszerekkel készítenek lábbeliket.

A **csizmadia** a kézműves csizmák elkészítésével és javításával foglalkozó szakember.

A különböző társadalmi osztályokra a különböző csizmaviselet volt a jellemző. A parasztok egyszerű csizmáinak fejrészét elég volt kézzel formázni, míg a tehetősebb viseletnek számító, egy daraból kiszabott csizmához speciális (és igen drága) berendezés

kellett. Ezt általában közösen használták a csizmadiák.

A csizmadia klasszikus termékei közé tartozik a parasztcsizma, a lovaglócsizma és a vadászcsizma.

Forrás: keptar.oszk.hu, Magyar Néprajzi Lexikon

Rátétes díszű, ráncos torkú csizma

NAGY MAGYAR TALÁLMÁNYOK

A Rubik-kocka (másként bűvös kocka) mechanikus, egyéni logikai játék, melyet Rubik Ernő alkotott meg. A kocka oldalai különféle színűek és elforgathatók a lap középpontja körül. A forgatás során a szomszédos oldalak színe megváltozik. A rendszertelen forgatással az oldalak színösszeállítása összekeverhető. (Összesen 43 252 003 274 489 856 000-féle eltérő állás hozható létre.) A játék célja, hogy egy előzetesen összekevert kockából forgatással visszaállítsuk az eredeti, rendezett színösszeállítást, vagyis minden oldalon azonos színű lapocskák legyenek.

Rubik Ernő csak a végleges konstrukciós és formai kidolgozás után ismerte fel, hogy a kocka nemcsak a térbeli mozgások szemléltetésére alkalmas (mivel ezért alkotta meg), hanem jó játék is.

Forrás: magyarelme.blogspot.com
magyartermekonline.hu

Rubik Ernő és a bűvös kocka

Kanizsa József

Farsangi maszkabál

Maszkabálba készül az utca,
a talpalávalót Póce Gyula húzza.
Ringyes-rongyos maskarák,
szalma, meg kukorica-figurák,
fura táncuk fürgén ropták.
Szólt a nóta táncolt a láb,
nevettük a sok maskarát.

Szalai Borbála

Csúrdöngölő*

Lúdólunkban áll a bál...
Rezesbanda muzsikál...
Gúnár Guszti meg a párja
épp a bosztont lejti, járja...
Bámulja a libanépség:
mennyi sikk és mennyi szépség!...
S hogy a boszton végét éri,
Gusztink nejét arra kéri:
tartson már egy kis pihenőt,
míg ő rop egy csúrdöngölőt...
Felharsant a tüzes zene –
ajtó, ablak rezeg bele...
Gúnár Guszti s a komája
a „döngölőt” ropja, járja...
Kurjantanak jó nagyokat,
repednek a vályogfalak...
Ropták, bizony, Csuda jól!...
Összedőlt a libaól!...

Bertóti Johanna

Bajuszbal

Februárban, hóban-sárban,
ha a farsang közeleg,

bajuszbalba készülődnek
bajszos ifjak s öregek.

Pontyok, harcsák,
bajszos cinkék,
posztáták is indulnak.

„Gyere bálba!” –
nem kell kétszer mondani a
kisnyúlnak.

Bajszos lányok,
bajszos nénik is érkeznek
szép számban.

Leesik az állam, mindjárt
gyökeret ver a lábam.

Mennyi bajusz!
És az összes táncol, pördül,
pördődik!

Áll a bál, a muzsika szól
péntek esttől hétfőig.

*csúrdöngölő: szilaj magyar népi tánc, egy, esetleg két férfi táncolja

RÓKAFOGÓ

Ezt a játékot a szabadban lehet játszani, olyan helyen, ahol még senki sem lépett a friss hóra.

Először jól látható utakat kell taposni. Az utakon legyenek kanyarok, hurkok, keresztezések. Elöl megy a taposó, aki kijelöli az irányt, a többiek sorban követik, szélesítik a nyomát, de vigyáznak arra, hogy az utak világosan elkülönüljenek a sima, érintetlen helyektől.

Ezután ki kell jelölni 2-3 vadászt és ugyanannyi rókát. Ők a játéktér két, egymástól távol eső pontján helyezkednek el, külön-külön csoportban. Jeladásra a vadászok kergetni kezdik a rókákat, akik futva menekülnek a kijelölt utakon. Szabad kanyarokat rövidíteni és egyik útról a másikra átlépni is. Ha ketten ugyanazon az ösvényen szembejönnek, egyiküknek hátrálni kell vagy át kell lépnie más útra. Aki letér az utakról, kiesik a játékból.

Az elfogott róka vadásszá válik: ezután ő is kergeti a rókákat, akikből egyre kevesebb marad.

Ha minden rókát megfogtak, előlről kezdődik a játék.

HÍRES EMBER

Kiválasztunk egy játékvezetőt.

Játékvezető: Mondj 3 számot 1 és 30 között!

Egy játékos: (Például) 3, 15, 7.

Játékvezető: Akkor nézzük meg egy könyv 3. oldalán a 15. sor 7. betűjét!

Egy játékos: (Például) B betű!

Játékvezető: Híres embert kell mondania mindenkinek b-vel!

A játékosok sorban próbálnak egy-egy híres embert mondani. Pl.: Bartók, Balassi, Beethoven stb.

A már elhangzott nevet nem szabad megismételni. Aki nem tud mondani, kiesik.

A játék kezdete előtt megállapodhatnak abban a játékosok, hogy nemcsak a nevet mondják, hanem egy-két szóval megjelölik közelebből is, hogy kiről van szó, külföldieknek a nemzetiségét is megmondhatják. Pl.: Bartók Béla zeneszerző, Balassi költő, Beethoven német zeneszerző stb.

Azt is előre tisztázni kell, hogy a megadott betűvel külföldi híres embernek a családnevét lehet mondani,

a keresztnévét nem. Vagy a megadott betű az írást kövesse, ne a kiejtést. Pl. Churchill (ejtsd: csörccsill) a c betűnél mondható, Eötvös (ejtsd: Ötvös) az e betűnél stb.

KOTLÓ ÉS KÁNYA

Kiolvasunk egy kotlót és egy kányát.

A többi játékos oszlopban áll egymás háta mögött, úgy, hogy mindenki az előtte álló csípőjét fogja mindkét kezével.

A kotló a sor elejére áll, a mögötte álló sor a csibék. A kotló kinyújtott karral védi a csibéit a kányával szemben. A kánya a kotlóval szemben áll, és meg akarja fogni a csibéket. A kotló éberrel figyeli a kánya minden támadó mozdulatát, és igyekszik elhárítani a támadást. Ha a kánya ugrik valamerre, ugyanarra ugrik a kotló is. A csibék sem maradnak mozdulatlanok, hanem úgy kanyarognak, hogy ne férjen hozzájuk a kánya.

Akit a kánya mégis elcsíp (megérint), az fogoly lesz, és kilép a sorból.

A kánya csak oldaltámadással rabolhat csibét, mert a kotló karjain átnyúlva a támadás érvénytelen.

SZÉLKAJAKAS

A játékosok csoportban állnak a játékvezető előtt. Meghatározzák a teremben a fő- és mellékégtájakat (észak, dél, kelet, nyugat, északkelet, délkelet, északnyugat, délnyugat).

A játékvezető szélirányokat mond hangosan. Pl.: „Északi szél!” Erre mindenkinek észak felé kell fordulnia. Ha a játékvezető „Szélcsend!”-et mond, mindenki mozdulatlanul marad. A „Vihar!” szóra pedig körben forognak a játékosok.

Aki eltéveszti a parancsszót, kiesik és a játékvezető mögé áll. Aki utoljára marad, az a győztes.

PINCÉRVERSENY

Három-öt főből álló csapatokat alakítunk. Meghúzzuk az indulási vonalat. A csapatok a vonal mögött oszlopban sorakoznak fel. Az oszlopok távolsága 2-3 méter. Az oszlopok előtt 5 méterre egy-egy szék van. Minden oszlop első tagjának a kezében egy-egy felfordított tányér van, rajta kislabda.

A játékvezető „Indulj!” vezényszavára elindulnak a versenyzők, egy kézzel tartva a tányért, rajta egyensúlyozva a labdát. Megkerülik a széket jobbról balra, és visszamennek az indítóvonalra. Ott átadják a tányért, rajta a labdát a következőnek. És így tovább. Aki már szerepelt, a sor végére áll. Az a csapat győz, amelyik először ér vissza kiindulási helyzetébe. Ha közben valaki leejti a labdát, vagy a másik kezével hozzányúlt, vissza kell mennie az indulási vonalhoz, és előlről kell kezdenie.

Weinrauch Katalin

DANA-DANA, ZENG A DALLAM

Kerekedő rózsabimbót
formáz Eszter ajka,
furulyát tart szája elé,
s szívhez szólón fújja.
Nem furulya, az fuvola,
– ujjja billeg rajta,
a hangokat tisztán, csengőn
előcsalogatja.
Dana-dana, zeng a dallam,
mintha madár szólna,
ível, száll a fuvolahang,
ámul, aki hallja!
Mondják, kicsi lány volt Eszter,
betűt nem olvasott,
ám a kottát már ismerte,
és zenélni tudott...
Ki ültette a hangokat
a gyermek szívébe?
S miért éppen ezt a hangszer
vette a kezébe?
Művészt látok a színpadon:
kislányt, fuvolával;
nézők hada nem riasztja:
zeneszárnyon szárnyal.
Kis virtuóz,
csodazenész,
neki ez csak játék...
Hallgatom az égi zenét,
s mintha angyalt látnék...

Uram, némán mondok hálát
a tehetségéért.
Kívánom, hogy legyen győztes
– mondd, mit tegyek ezért?
Elő veled, telefonom,
s mehet az SMS:
versenyzők közül a legjobb,
legyen ő a nyertes!
És ha így lesz,
elmondhatom:
én is tettem érte;
büszke lehet szülőföldünk
a mi Eszterkénkre!

A sárosoroszi Holozsai Eszternek, a Virtuózok komolyzenei verseny döntősenek

A 2016/3. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSE

Útvonal: a.

Eltűnt betű: h.

Sudoku:

■	●	▲	◆
▲	◆	■	●
◆	▲	●	■
●	■	◆	▲

4	2	1	3
3	1	2	4
1	4	3	2
2	3	4	1

Vezetékkereső: Kányádi.

A megfejtők közül sorsolással választottuk ki a nyerteseket. Jutalomban Szerényi Barbara (Déda), Revák Norbert (Csoma), Danka Márk (Déda), Bahus Adrien (Gát) és Gál Bianka (Kisdobrony) részesül. Gratulálunk!

Kérünk minden rejtvényfejtőt, hogy nevét és postacímét a megfejtéseket tartalmazó lapon is tüntesse fel!

Puskár Eleonóra, Beregszász

HAZUG MESE

Egyszer volt, hol nem, volt, volt egy olyan nap, amikor a Nap olyan sötét volt, hogy hiába meresztettem a szemem, nem láttam semmit.

A kutyám is úgy megijedt, hogy rémülten fölugrott a kerítésre és elkezdett kukorékolni. Ezt meghallotta a macska és elkergette a kutyát a kerítésről. Addig szaladgáltak körbe-körbe a háztetőn, amíg az egér halálra nem nevette magát. Én megfogtam a kisbaltát, és úgy a kéményhez dobtam, hogy eltört a dereka és tej folyt ki belőle. Szóltam anyukámnak, aki az eresz alá tartotta a sapkáját, teleengedte tejjel, megcsomózta, kiakasztotta a diófára. Este addig ütöttem egy bottal a sapkámban lévő tejet, amíg túró, tejfel, vaj és Túró Rudi nem lett belőle. Leakasztottam, és úgy belakmároztam, hogy még a bajuszom is kinőtt tőle.

Snicer Dávid, 5. osztály, Jánosi

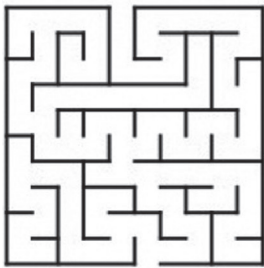
FELESLEGES BETŰ

Minden vízszintes sor négy-négy betűjéből egy-egy értelmes magyar szó alakítható ki. A megmaradt betűket írd be a sorok végén található üres négyzetekbe! Ha jól dolgoztál, a betűket felülről lefelé összeolvasva egy rovar nevéét adják megfejtésül.

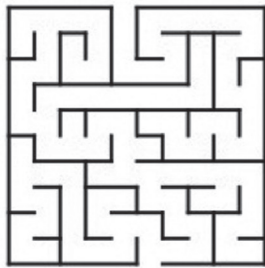
Ö	Ő	F	J	V	
E	Ü	H	S	S	
Ú	R	R	S	Z	
I	Ó	U	K	N	
A	É	Ó	J	T	
Í	Ó	B	R	S	
Á	O	H	V	Z	

LABIRINTUS

Melyik labirintusból van kiút?

A

B

RAKOSGATÓ

Alkoss legalább két-két szót a következő betűhalmazokból!

A, á, l, l, t.

A, a, t, k.

B, e, é, r, v.

Á, i, k, l, t.

KÜLÖNBSÉGKERESŐ

Találd meg a két kép közötti 5 különbséget!

KARÁCSONYI REJTVÉNY

Ha a meghatározásoknak megfelelő szavakat helyesen írod be a rejtvényrácsba, a kiemelt oszlopban Weöres Sándor egyik versének, egyben egy karácsonyi dalnak a címét kapod.

1. Finom, illatos sütemény.
2. Téli sporteszköz, a havon siklik.
3. A szeretet ünnepe.
4. Ez lapul a karácsonyfa alatt.
5. Ilyen hangot hallat a csengettyű.
6. Csillogó tárgy, amit a karácsonyfára teszünk.
7. Hóból épül, répa az orra.
8. Édesség, amit a karácsonyfára teszünk.
9. Hócsaták „fegyvere”.
10. Ilyen fa a karácsonyfa.

1			E	K			C	
2				Á				
3		K						
4			Á		É			
5				S		I		
6			Í					
7				M				
8	S					U		
9							Ó	
10			Y		A			

Beküldési határidő: 2017. február 3.

Szabó Lőrinc

Szél hozott, szél visz el

Köd előttem, köd mögöttem,
isten tudja, honnan jöttem,
szél hozott, szél visz el,
minek kérdjem: mért visz el?

Sose néztem, merre jártam,
a felhőknek kiabáltam,
erdő jött: jaj, be szép!
– megcibáltam üstökét.

Jött az erdő: nekivágtam,
a bozótban őzet láttam,
kergettem, ott maradt,
cirógattam, elszaladt.

Ha elszaladt, hadd szaladjon,
csak szeretóm megmaradjon,
szeretóm: a titok,
ő se tudja, ki vagyok.

Isten tudja, honnan jöttem,
köd előttem, köd mögöttem,
szél hozott, szél visz el,
bolond kérdi, mért visz el?

